

## АЗИЯДАҒЫ АЛТЫН: РИНГТЕГІ РУХ, КІЛЕМДЕГІ ҚАЙРАТ



Жапонияның Айти префектурасы мен Нагоя қаласында өтіп жатқан XX жазғы Азия ойындарында Қазақстан құрамасының қоржыны тағы да Шымкент спортшыларының жеңістерімен толықты. Қос спортшы – бокстан Төрехан Сабырхан мен еркін күрестен Начын Куулар құрлық додасында ел намысын абыроймен қорғап, бір алтын және бір қола жүлдені қанжығаға байлады.

Бұл – жекелеген спортшылардың ғана жеңісі емес, Шымкентте кәсіби спортты дамытуға, жас таланттарды қолдауға және халықаралық деңгейдегі бөсекеге қабілетті спортшыларды тәрбиелеуге бағытталған жүйелі жұмыстың нәтижесі.

70 келіге дейінгі салмақта шаршы алаңға шыққан әлем чемпионы Төрехан Сабырхан Азия ойындарының чемпионы атанды. Шымкенттік былғары қолғап шебері жарыс бойы қарсыластарының барлығын сенімді басымдықпен жеңіп, Қазақстан құрамасының сапындағы ең жарқын нәтижелердің бірін көрсетті.

Төрехан Сабырхан алдымен 1/8 финалда Қатар спортшысы Мохаммед Дбичиді 5:0 есебімен жеңді. Ширек финалда Ирак өкілі Әли Касим Хамдан Әл-Сарайды бірінші раундта нокаутқа жіберді. Жартылай финалда Өзбекстан боксшысы Шавкатжан Болтаевтан 5:0 есебімен басым түсті.

Ал финалда Иордания өкілі Зейад Ишаишпен кездесіп, төрешілердің бірауызды шешімімен 5:0 есебінде жеңіске жетті.

Осылайша Төрехан Сабырхан Азида чемпионы атанып қана қоймай, Қазақстан құрамасының құрлық додасындағы оныншы алтын жүлдесін иеленді.

Қазақстан боксшыларының Азия ойындарындағы алтын жүлдесі бұған дейін 2014 жылғы Инчхон додасында бұйырған еді. Арада он екі жыл өткен соң қазақ боксының Азидадағы жеңісті дәстүрін Шымкент спортшысы жалғастырып отыр. Бұл – отандық бокс үшін де, шымкенттік спорт мектебі үшін де айрықша нәтиже.

Шымкенттік спортшылардың Азидадағы жетістігін еркін күрес шебері Начын Куулардың қола жүлдесі толықтырды.

65 келіге дейінгі салмақта сынға түскен спортшы қола медаль үшін Солтүстік Корея өкілі Ким Кван Жимен белдесті. Кездесу барысында есеп бойынша есе жіберіп тұрған шымкенттік балауан шешуші сәтте сабырлық пен шеберлік танытып, таразы басын өз пайдасына аудара білді.

Жалғасы 3-ші бетте



www.aigak.kz

# АЙЕАК

Gazet Qazaqstan Jýrnalistika Akademiasynyń "Altyn Juldyz", Qazaqstan Jýrnalister odaǵynyń Turar RYSQULOV jáne Sattar ERYBAEV atyndaǵy sylyqtartynyń, "Altyn júrek" sylyǵynyń iegeri



№41 /sársenbi/ 07 qazan 2026 jyl

## КӨЛІК КАРТАСЫН ӨЗГЕРТЕТІН ЖАҢА ЖОЛ



Шымкентте қаланың көлік-логистикалық жүйесін жаңа деңгейге көтеретін ауқымды жоба қолға алынды. Қала аумағын айналып өтетін ұзындығы 50 шақырымдық жаңа автожолдың құрылысы басталды. Ірі инфрақұрылымдық жобаның іргетасын қалау рәсіміне Шымкент қаласының әкімі Ғабит Сыздықбеков қатысты.

Бұл – бір ғана жолдың құрылысы емес, мегаполистің көлік қозғалысын қайта ұйымдастырып, транзиттік ағынды тиімді бөлуге мүмкіндік беретін стратегиялық жоба. Өйткені Шымкент Қазақстанның оңтүстігіндегі маңызды көлік тораптарының бірі ретінде халықаралық және республикалық бағыттардағы жүк және жолаушылар тасымалының маңызды бөлігін қабылдап отыр. Жаңа жолдың басты мақсаты – Алматы-Ташкент бағыты бойынша жүретін халықаралық және республикалық транзиттік көліктерді қала аумағынан тыс өткізу. Ұзындығы 50 шақырым болатын төрт жолақты магистраль Алматыдан Шымкентке кіретін бағытты Алматы-Термез тасжолы арқылы Солтүстік айналма жолмен және Ташкент бағытына шығатын жолмен байланыстырады.

Осының нәтижесінде негізгі бағыттар арасындағы транзиттік көлік қозғалысы қаланың ішіне кірмей, жаңа айналма жол арқылы жүзеге асады. Бұл, ең алдымен, қала көшелеріне түсетін жүктемені азайтады. Әсіресе ауыр жүк көліктерінің орталық және негізгі магистральдармен қозғалысының қысқаруы жол қозғалысының қауіпсіздігіне оң әсер етеді. Сонымен бірге көлік кептелісін азайтып, тұрғындардың уақытын үнемдеуге мүмкіндік береді. Қазіргі таңда мегаполистердің дамуында

жол инфрақұрылымы ерекше рөл атқарады. Халық санының өсуі, көлік санының артуы, жаңа шағынаудандар мен өндірістік аумақтардың қалыптасуы жол желісіне қойылатын талапты күшейтеді. Сондықтан Шымкент үшін айналма жолдың құрылысы – бүгінгі мәселені шешумен қатар, қаланың ертеңгі дамуына бағытталған қадам.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев ел экономикасының тұрақты дамуын қамтамасыз етуде көлік-логистикалық инфрақұрылымның маңызын бірнеше рет атап өткен. Қазақстанның транзиттік әлеуетін толық пайдалану, халықаралық көлік дәліздерін дамыту және жолдардың сапасын арттыру – стратегиялық міндеттердің бірі. Осы тұрғыдан алғанда, Шымкентте салынып жатқан жаңа айналма жол Мемлекет басшысының көлік инфрақұрылымын жаңғырту және еліміздің транзиттік мүмкіндігін тиімді пайдалану жөніндегі тапсырмаларымен үндеседі. Шымкенттің географиялық орналасуы бұл

жобаның маңызын одан әрі арттыра түседі. Қала арқылы Қазақстанның оңтүстік өңірлерін Орталық Азия мемлекеттерімен байланыстыратын маңызды көлік бағыттары өтеді. Демек, жаңа магистраль тек қалалық маңызы бар жол емес, халықаралық транзиттік жүйенің бір бөлігіне айналуы мүмкін. Жаңа магистральдің экономикалық тиімділігі де айрықша. Қала әкімі Ғабит Сыздықбековтің айтуынша, жоба көлік ағынын тиімді бөлуге мүмкіндік беріп қана қоймай, айналма жолға іргелес аумақтардың дамуына серпін береді. «Президент еліміздің көлік инфрақұрылымын дамытуға және транзиттік әлеуетін дамытуға баса назар аударады. Маңызды көлік торабында орналасқан Шымкент үшін бұл жоба аса маңызды. Ол жолдарға түсетін жүктемені азайтуға және іргелес аумақтардың дамуына жағдай жасайды. Бұл жерлерде өндірістік, логистикалық, сауда және сервистік нысандар орналастырылуы мүмкін», – деді Ғабит Сыздықбеков.

Шын мәнінде, сапалы жол

– экономикалық белсенділіктің негізгі факторларының бірі. Жаңа магистраль бойында логистикалық орталықтар, сервистік нысандар, сауда орындары мен өндірістік кәсіпорындардың пайда болуына мүмкіндік артады. Бұл өз кезегінде жаңа инвестиция тартуға, кәсіпкерлікті дамытуға және қосымша жұмыс орындарын ашуға жол ашады.

Жоба құрылысы кезінде 500-ден астам жұмыс орны құрылады. Ал магистраль пайдалануға берілгеннен кейін оның қызмет көрсетуіне шамамен 100 маман тартылмақ.

Айналма жолдың тиімділігі көлік кептелісін азайтумен ғана шектелмейді. Жаңа бағыт Түркістан облысындағы туристік нысандарға, соның ішінде таулы аймақтарға қатынасты жақсартуға да мүмкіндік береді.

Шымкент – Түркістан өңіріндегі туризм, сауда, қызмет көрсету және логистика тоғысқан маңызды орталық. Сондықтан көлік қатынасының жақсаруы өңіраралық туристік ағынның өсуіне ықпал етуі мүмкін. Бұл өз кезегінде қонақүй, қоғамдық тамақтану, сауда, сервистік қызметтер секілді шағын және орта бизнес бағыттарының дамуына серпін береді. Шымкенттің ірі мегаполис ретінде қалыптасу кезеңінде мұндай инфрақұрылымдық шешімдердің маңызы зор. Өйткені заманауи қала үшін жол – бір нүктеден екінші нүктеге жетудің құралы ғана емес, экономиканы алға сүйрейтін, өңірлерді байланыстыратын және жаңа мүмкіндіктерге жол ашатын стратегиялық ресурс.

Ал жаңа 50 шақырымдық айналма магистраль осы үдерістің маңызды тетіктерінің біріне айналмақ.

## ТАЗА АУА – МЕГАПОЛИСТІҢ БАСТЫ БАЙЛЫҒЫ

Шымкентте экологиялық ахуалды жақсарту және ауа сапасын бақылауды күшейту мәселелері талқыланды. Қаланың өркендеуі тек жаңа ғимараттар мен жолдардың, өндіріс орындары мен тұрғын үйлердің көбеюімен өлшенбейді. Нағыз жайлы мегаполис – тұрғындарына қауіпсіз орта қалыптастыра алған қала. Ал оның маңызды көрсеткіштерінің бірі – қоршаған ортаның тазалығы мен ауаның сапасы.

Шымкенттің экономикалық әлеуеті артып, өнеркәсіптік өндірісі мен көлік саны көбейген сайын экологиялық мәселелерді жүйелі түрде шешудің маңызы да артып келеді. Осыған байланысты мегаполистегі экологиялық ахуал мен атмосфералық ауаның сапасы қала әкімдігінің тұрақты назарында.

Қала әкімі Ғабит Сыздықбековтің төрағалығымен өткен арнайы кеңесте Шымкенттің экологиялық жағдайы жан-жақты талқыланды. Жиынға аудан әкімдері, басқармалар мен аумақтық департаменттердің басшылары, мемлекеттік органдар мен кәсіпорындардың өкілдері, қоғамдық белсенділер және бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері қатысты.

Басқосуда атмосфералық ауаның сапасы, өнеркәсіптік кәсіпорындар мен автокөліктердің қоршаған ортаға әсері, экологиялық заңнама талаптарының орындалуы, тұрғындардың шағымдары және ауа сапасын бақылау жүйесін жетілдіру мәселелері қаралды.

Шымкент – еліміздегі ірі өнеркәсіптік орталықтардың бірі. Қалада өндіріс орындары көбейіп, жаңа индустриялық аймақтар қалыптасып келеді. Бұл экономикалық өсімге серпін беріп, жаңа жұмыс орындарын ашуға мүмкіндік бергенімен, өндірістің қоршаған ортаға әсерін бақылауды да күшейтуді талап етеді. Шымкент қаласы бойынша Экология департаментінің мәліметінше, бүгінде қалада қоршаған ортаға әсер ету деңгейі бойынша I санатқа жататын 43 кәсіпорын бар. II

санаттағы кәсіпорындар саны – 146, III санатта – 477, ал IV санатқа 368 кәсіпорын жатады. Экологиялық ахуалды бағалауда назар аударатын негізгі көрсеткіштердің бірі – атмосфераға шығарылатын зиянды заттардың көлемі. 2023–2026 жылдар аралығында стационарлық көздерден шығатын шығарындылар көлемі 31,6 мың тоннадан 47,08 мың тоннаға дейін өскен. Мамандар бұл көрсеткіштің артуына өнеркәсіптің дамуы, жаңа өндірістік нысандардың іске қосылуы және қаладағы автокөлік санының көбеюі әсер етіп отырғанын атап өтті.

Бұл – экономикалық даму мен экологиялық қауіпсіздіктің арасындағы тепе-теңдікті сақтаудың қаншалықты маңызды екенін көрсететін нақты көрсеткіш.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев еліміздің тұрақты дамуы мәселелерінде қоршаған ортаны қорғау мен экологиялық қауіпсіздікке ерекше мән беріп келеді.

Жалғасы 2-ші бетте

Бетті дайындаған: Ұлжан НАШАБАЕВА

## КӨЛІК ҚАТЫНАСЫНА ЖАҢА ДЕМ БЕРГЕН ӨТКЕЛ

Шымкент – аумағы кеңейіп, халқының саны артып, экономикалық әлеуеті күшейіп келе жатқан ірі мегаполис. Қаланың даму қарқыны артқан сайын оның көлік инфрақұрылымына қойылатын талап та күшейе түседі. Бүгінде тұрғындар үшін жаңа жол салу ғана емес, елді мекендер мен шағынаудандар арасындағы байланысты жақсарту, көлік кептелісін азайту, жол жүру уақытын қысқарту және қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз ету маңызды.

Осы бағыттағы кезекті ірі жоба – Тіленшин көшесіндегі теміржол үстінен салынған жаңа автокөлік өткелі. Нысан техникалық тұрғыда іске қосылып, көлік қозғалысы ашылды. Жол өткелінің ашылуына қала әкімі Ғабит Сыздықбеков, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері және жақын маңдағы елді мекендердің тұрғындары қатысты.

Бұл – қала үшін жай ғана тағы бір жол нысаны емес. Ол күн сайын мыңдаған тұрғынның қозғалысына әсер ететін, көлік ағынын реттеуге мүмкіндік беретін маңызды инфрақұрылымдық жоба.

Тіленшин көшесіндегі өткелдің қажеттілігі ең алдымен теміржол желісіндегі қозғалыстың жоғары қарқындылығымен байланысты. Бұл учаске арқылы тәулігіне орта есеппен 59 пойыз өтеді. Бұған дейін пойыздардың қозғалысына байланысты теміржол өткелі кей уақытта 10–20 минутқа жабылып, нәтижесінде автокөліктердің ұзын-сонар кезегі қалыптасатын.

Көлік кептелісі – тек жүргізушілер үшін қолайсыздық емес. Ол тұрғындардың жұмысқа, оқуға, медициналық және әлеуметтік нысандарға уақытында жетуіне әсер етеді. Сондықтан көлік қозғалысын теміржол қозғалысынан бөлу – қаладағы жол қауіпсіздігі мен логистиканы жақсартудың тиімді шешімдерінің бірі.

Жаңа өткел осы мәселені шешуге бағытталған. Енді автокөлік қозғалысы пойыздардың жүру кестесіне тәуелді болмайды. Бұл өз кезегінде көлік ағынының тұрақтылығын қамтамасыз етіп, жол жүру уақытын қысқартуға мүмкіндік береді.

Мұндай жобалардың маңызы Шымкент секілді халқы тығыз орналасқан, аумағы ұлғайып келе жатқан қала үшін айрықша. Өйткені мегаполистің тұрақты дамуы ең алдымен тұрғындардың күнделікті өміріне қолайлылық әкелетін инфрақұрылыммен өлшенеді.

Шымкенттің көлік инфрақұрылымын жетілдіру мәселесі Мемлекет басшысының мегаполистің инженерлік және көлік жүйесін заманауи талаптарға сай дамыту жөніндегі тапсырмаларымен сабақтас.

Президент Қасым-Жомарт Тоқаев халықпен кездесулерінде және қалаларды дамытуға қатысты тапсырмаларында азаматтардың өмір сүру сапасын арттыруға, жол-көлік инфрақұрылымын жаңғыртуға, көлік қатынасын жақсартуға және қауіпсіздікті қамтамасыз етуге ерекше мән беріп келеді.

Бұл талаптар Шымкентте нақты жобалар арқылы жүзеге асуда. Қаланың аумағы кеңейіп, жаңа тұрғын



алаптар қалыптасқан сайын көлік қозғалысының бағыттарын қайта қарау, жаңа жолдар мен жолайрықтарын салу, теміржол өткелдерін жаңғырту қажеттілігі туындайды.

Тіленшин көшесіндегі жаңа өткел де осы жүйелі жұмыстың бір бөлігі. Оның құрылысы өткен жылы басталған. Сонымен қатар Момынов көшесіндегі автокөлік өткелінің құрылысы да қолға алынған болатын. Қаңтар айында Момынов көшесіндегі нысан пайдалануға берілсе, Тіленшин көшесіндегі өткелдің іске қосылуы – биылғы маңызды жобалардың жалғасы.

Екі нысанның да ортақ мақсаты – автомобиль жолдары мен теміржол желісінің қиылысындағы көлік қозғалысын реттеу, тұрғындардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету және қаладағы көлік қатынасын үздіксіз ету.

Қаланың қазіргі даму сипатына қарасақ, жол салу мәселесі бір ғана көшенің немесе шағынауданның қажеттілігімен шектелмейді. Шымкентте жаңа тұрғын үйлер бой көтеріп, жаңа шағынаудандар қалыптасып, халықтың қала ішінде қозғалысы артып келеді. Сондықтан көлік инфрақұрылымы да осы өзгерістерге сай дамуы қажет.

Қала әкімі Ғабит Сыздықбековтің айтуынша, көлік инфрақұрылымын дамыту Шымкенттің даму қарқынына сәйкес жүргізіліп, қаланың әр ауданындағы

тұрғындардың қажеттілігі ескерілуі тиіс. Бұл ретте басты міндеттердің бірі – қаланың бір бөлігін екіншісімен байланыстыратын тиімді көлік дәліздерін қалыптастыру.

Жол өткелінің іске қосылуы тек осы аумақтағы көлік қозғалысына ғана емес, оған іргелес көшелердегі жағдайға да оң ықпал етеді. Көлік ағынының бір нүктеге шоғырлануы азайып, жүргізушілер үшін балама әрі тұрақты бағыт қалыптасады.

Сонымен қатар жаңа нысанның айналасын абаттандыру жұмыстары жалғасады. Бұл жол инфрақұрылымын тек автокөлік жүргізушілеріне қолайлы ету емес, жаяу жүргіншілердің қауіпсіздігі мен жайлылығын да қамтамасыз ету қажеттігін көрсетеді.

Қазіргі таңда жол инфрақұрылымын бағалауда оның ұзындығы немесе өткізу қабілеті ғана емес, қауіпсіздігі де басты көрсеткіштердің бірі саналады.

Теміржол мен автомобиль жолдарының қиылысындағы қозғалысты бөлу – осы қауіпсіздікті қамтамасыз етудің маңызды тетігі. Жаңа өткел пойыз қозғалысы мен автомобиль ағынын бір-біріне кедергі келтірмейтіндей ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Бұл әсіресе халық көп шоғырланған елді мекендер үшін маңызды. Өйткені жолдағы әрбір артық минут, әрбір кептеліс тұрғындардың күнделікті тұрмысына әсер етеді. Сондықтан бүгінгі таңда Шымкентте жүзеге асырылып жатқан жол жобаларын қаланың жай ғана көлік инфрақұрылымын кеңейтуі деп бағалау жеткіліксіз. Бұл – ең алдымен тұрғындардың уақытын үнемдеу, қауіпсіздігін арттыру және қаланың өмір сүру сапасын жақсарту бағытындағы жұмыс.

Шымкенттің алдағы даму кезеңінде көлік инфрақұрылымына деген сұраныс одан әрі арта беретіні анық. Қала аумағы кеңейген сайын жаңа жолдар, жолайрықтары, көпірлер мен өткелдер қажет болады.

Осы тұрғыдан алғанда Тіленшин көшесіндегі жаңа автокөлік өткелінің ашылуы – қала инфрақұрылымын кезек-кезеңімен жаңғыртудың нақты нәтижелерінің бірі.

Бастысы, мұндай жобалар тұрғындардың күнделікті өмірінде нақты сезілуі тиіс. Яғни жолдағы уақыт қысқарып, қозғалыс қауіпсіз болып, ауданаралық қатынас жеңілдеуі қажет.

Мемлекет басшысы алға қойған міндеттердің түпкі мақсаты да – инфрақұрылымды халықтың нақты қажеттілігіне қарай дамыту, қалалардың экономикалық әлеуетімен қатар тұрғындарға қолайлы орта қалыптастыру.

Тіленшин көшесіндегі жаңа өткелдің іске қосылуы – осы бағыттағы жұмыстың кезекті нәтижесі. Ал оның тиімділігі ең алдымен тұрғындардың жолда уақыт жоғалтпай, діндеген жеріне қауіпсіз әрі кедергісіз жетуінен көрінеді. Шымкенттің көлік жүйесі жаңарған сайын мегаполистің тынысы да кеңейіп, қаланың заманауи даму талаптарына сай жаңа келбеті қалыптаса береді.

## ТАЗА АУА – МЕГАПОЛИСТІҢ БАСТЫ БАЙЛЫҒЫ

Президенттің тапсырмалары аясында өндіріс орындарының қоршаған ортаға әсерін азайту, табиғи ресурстарды тиімді пайдалану және азаматтардың өмір сүру ортасының сапасын арттыру бағытында жұмыстар жүргізілуде. Бұл талап Шымкент үшін де өзекті. Өйткені өндіріс көлемінің өсуі қоршаған ортаға түсетін салмақтың артуына себеп болмауы тиіс.

Қаланың экологиялық жағдайына әсер ететін тағы бір фактор – автокөлік саны.

Бүгінде Шымкентте 438 мыңнан астам көлік тіркелген. Оның ішінде 152 мыңнан астам жеңіл автокөлік 20 жылдан астам уақыт бойы пайдаланылып келеді. Автокөлік санының артуы қала тұрғындарының мобильділігін арттырғанымен, атмосфераға тарайтын зиянды заттардың көлемін бақылау мәселесін де алдыңғы қатарға шығарады. Осыған байланысты Экология департаменті полиция органдарымен бірлесіп, көліктерден шығатын зиянды заттардың мөлшерін анықтау бойынша рейдтік іс-шаралар жүргізуде. Заң талаптарын бұзған жүргізушілерге қатысты әкімшілік шаралар қабылданады.

Бұл ретте мәселені тек айыппұл салумен шектеу жеткіліксіз. Автокөлік иелерінің экологиялық мәдениетін қалыптастыру, техникалық ақауы бар көліктерді уақытында анықтау, қоғамдық көлікті дамыту және қаладағы көлік ағынын тиімді ұйымдастыру да ауа сапасын жақсартудың маңызды тетіктері болып саналады.

Қоршаған ортаны қорғауда бақылау мен жауапкершіліктің орны ерекше.

Биыл Экология департаменті өнеркәсіптік нысандарға қатысты 37 тексеру жүргізіп, 37 нұсқама берген. Сонымен қатар 64 әкімшілік іс қозғалған. Салынған айыппұлдардың жалпы көлемі 505,921 миллион теңгені құраса, оның 281,1 миллион теңгесі мемлекет кірісіне өндірілген. Ауыр сипаттағы заң бұзушылықтар бойынша материалдар сотқа жолданып, сот шешімімен бірқатар кәсіпорынның қызметі уақытша тоқтатылған.

Бұл көрсеткіштер экологиялық талаптарды сақтамаған кәсіпорындарға жауапкершіліктің күшейіп келе жатқанын аңғартады. Өйткені өндіріс орындарының экономикалық тиімділігі қоғамның денсаулығы мен қоршаған ортаның қауіпсіздігінен жоғары тұрмауы тиіс. Кәсіпорын жұмыс істеп, экономикаға үлес қосумен қатар, табиғатқа келетін зиянды барынша азайтуға міндетті.

Кеңесте тұрғындардың жағымсыз иістерге қатысты шағымдарына да ерекше назар аударылды. Әсіресе кешкі және түнгі уақытта «Оңтүстік», «Ордабасы» индустриялық аймақтарына жақын орналасқан аумақтардан және «Петро Қазақстан Ойл Продактс» ЖШС аумағына қатысты жағымсыз иіс туралы шағымдар айтылған. Мәселенің нақты себебін анықтау үшін Экология департаментінің мамандары Ұлттық сараптама орталығымен бірлесіп, бір ай бойы атмосфералық ауаға өлшеу жүргізді.

Зерттеу барысында жекелеген ластаушы заттардың мөлшері белгіленген нормативтерден асып кеткен фактілер

анықталған. Осыған байланысты қала әкімі ауа құрамына жүргізілетін өлшеулерді жалғастыруды, оның ішінде кешкі және түнгі уақыттағы бақылауды күшейтуді тапсырды. Бұл – тұрғындардың шағымына формалды түрде емес, нақты зерттеу мен дерекке сүйеніп отырып баға берудің қажеттігін көрсетеді.

Экологиялық жағдайды жақсарту үшін ең алдымен нақты әрі объективті дерек қажет.

Қазіргі уақытта Шымкенттегі ауа сапасы «Қазгидромет» РМК-ның алты бақылау бекеті арқылы бақыланады. Оның төртеуінде ауа сынағалары қолмен алынса, екеуі автоматтандырылған режимде жұмыс істейді. Алайда 2025 жылғы мониторинг қорытындысы бойынша қаладағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі жоғары деп бағаланған. Мегаполистің халқы мен өнеркәсіптік әлеуетінің өсуін ескере отырып, қолданыстағы бақылау жүйесін кеңейту қажеттілігі туындап отыр. Осыған байланысты қала әкімі «Қазгидромет» РМК-мен бірлесіп автоматтандырылған бақылау бекеттерінің орналасуын қайта қарауды және қосымша бақылау нүктелерін анықтауды тапсырды.

Ең алдымен бақылау бекеттері халық тығыз орналасқан және экологиялық төуекелі жоғары аумақтарға қойылмақ. Бұл – ауа сапасын жалпы қала бойынша емес, әр ауданның ерекшелігіне қарай бағалауға мүмкіндік береді. Ал нақты мониторинг нәтижесі экологиялық саясатты дұрыс жоспарлауға жол ашады. Кеңесте индустриялық аймақтардағы экологиялық талаптардың орындалуына бақылауды күшейту

мәселесі де қаралды. Басқарушы компанияларға өз аумағындағы кәсіпорындардың экологиялық талаптарды сақтауына бақылауды күшейтіп, Экология департаментімен тұрақты өзара іс-қимыл жасау тапсырылды. Қазіргі уақытта қаладағы төрт ірі кәсіпорында экологиялық көрсеткіштерді онлайн режимде бақылауға мүмкіндік беретін автоматтандырылған мониторинг жүйесі жұмыс істейді. Бұл – өндіріс орындарының қоршаған ортаға әсерін бақылауда цифрлық технологияларды пайдаланудың нақты мысалы.

Мұндай тәсіл экологиялық бақылаудың ашықтығын арттырып, қоғамның бұл іске тікелей араласуына мүмкіндік береді. Шымкенттің экономикалық және демографиялық өсімі – қала үшін үлкен мүмкіндік. Бірақ бұл өсім қоршаған ортаға түсетін салмақты арттырмауы тиіс. Сондықтан алдағы кезеңде бірнеше бағыттағы жұмысты қатар жүргізу қажет.

Экология мәселесінің ерекшелігі – оның нәтижесі бір күнде көрінбейді. Бүгін қабылданған шешімнің нәтижесі ертеңгі ұрпақтың өмір сапасына әсер етеді. Сондықтан Мемлекет басшысы көтеріп отырған адамға қолайлы орта қалыптастыру, азаматтардың өмір сүру сапасын арттыру және қоршаған ортаны қорғау міндеттері жергілікті деңгейдегі нақты шаралармен бекемделуі тиіс.

Шымкентте бұл бағыттағы жұмыстардың басты өлшемі – қабылданған шешімдердің санында емес, тұрғындардың күнделікті өмірінде сезілетін нәтижеде болуы керек.

Бетті дайындаған: Мақсат ТОҚСАНБАЙ.



жастардың спортпен тұрақты айналысуына жағдай жасау, спорттық инфрақұрылымды қолжетімді ету және елдің халықаралық аренадағы спорттық беделін арттыру бағыттарын үнемі назарда ұстап келеді.

Бүгінгі Азия ойындарындағы Төрехан

## АЗИЯДАДАҒЫ АЛТЫН: РИНГТЕГІ РУХ, КІЛЕМДЕГІ ҚАЙРАТ

Нәтижесінде Начын Куулар қарсыласын 7:5 есебімен жеңіп, Азия ойындарының қола жүлдесіне ие болды. Бұл медальдің де маңызы зор. Өйткені күрес – қазақ спортының тарихи тамыры терең, ұлттық болмысымызбен біте қайнасқан спорт түрі. Бүгінде осы дәстүрді заманауи спорт жүйесімен сабақтастыра отырып, халықаралық аренада ел намысын қорғайтын балуандарды тәрбиелеу – маңызды міндеттердің бірі.

Шымкент спортшыларының Азияда төріндегі табысы кездейсоқ келген жетістік емес. Соңғы жылдары елімізде спорт инфрақұрылымын дамытуға, балалар мен жасөспірімдерді спортқа тартуға, кәсіби спортшылардың шеберлігін арттыруға ерекше мән беріліп келеді.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев бұқаралық спортты дамыту, балалар мен



Сабырхан мен Начын Куулардың жетістігі – кешегі жаттығудың ғана емес, ертеңгі чемпиондарды тәрбиелеуге бағытталған ұзақ мерзімді жұмыстың нәтижесі.

Азия ойындарының төрінде Шымкент спортшылары осылайша қаланың ғана емес, тұтас Қазақстанның абыройын асқақтаты. Бұл жеңістер ел спортындағы жаңа белестердің бастауы болғай.

## ЗАҢДЫ БІЛГЕН – ҚҰҚЫҒЫН ҚОРҒАЙДЫ

Шымкентте «Халық заңгері» акциясы тұрғындарға тегін құқықтық көмек көрсетті.

Қоғамдағы тұрақтылық пен азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуде заңның үстемдігі айрықша мәнге ие. Өз құқығын білетін, заң талаптарын түсінетін азамат кез келген даулы жағдайда дұрыс шешім қабылдап, заңды жолмен әрекет ете алады. Ал құқықтық сауаттың төмендігі кейде азаматтың өз мүддесін қорғауына кедергі келтіріп, түрлі мәселелердің күрделенуіне әкелуі мүмкін.

Осы тұрғыдан алғанда халыққа құқықтық көмек көрсету, заң талаптарын түсіндіру және азаматтардың сауаттылығын арттыруға бағытталған бастамалардың маңызы зор. Шымкент қаласында өткен республикалық «Халық заңгері» акциясы да осы мақсатты көздеді. Қаладағы Арбат алаңында ұйымдастырылған шара барысында тұрғындарға заңгерлік кеңес тегін берілді. Акцияға қалалық басқармалар мен әкімдік мамандары, заңгер-консультанттар, адвокаттар, жеке сот орындаушылары, прокурорлар және басқа да құқық саласының мамандарын қоса алғанда, 40-қа жуық маман қатысты.

Бір алаңда бас қосқан мамандар тұрғындардың жеке мәселелерін тындап, заң тұрғысынан түсініктеме берді. Азаматтарға қандай жағдайда қай мекемеге жүгіну керектігі, құжаттарды рәсімдеу тәртібі

және құқықтарын қорғаудың заңды тегістері түсіндірілді.

Акция барысында көтерілген мәселелердің ауқымы кең болды. Мамандардың айтуынша, тұрғындардың басым бөлігі тұрғын үй және жылжымайтын мүлік құжаттарын рәсімдеу мәселелері бойынша кеңес алған.

Сонымен қатар соңғы уақытта қоғам үшін аса өзекті мәселелердің бірі – интернеттегі алаяқтық. Кибералақтық, алаяқтық схемаларға тарту және дропперлікке қатысты сұрақтар да жиі қойылған.

Бұл ретте құқықтық сауаттылықтың маңызы арта түседі. Цифрлық технологиялар күнделікті өмірдің ажырамас бөлігіне айналған қазіргі кезеңде алаяқтардың түрлі тәсілдерін білу, жеке деректерді қорғау және күмәнді ұсыныстарға сақтықпен қарау – әр азамат үшін маңызды.

Әл-Фараби ауданы прокуратурасы бөлімінің прокуроры Мерей Айжанованың айтуынша, азаматтар алимент өндіру, тұрғын үй, мүліктік мәселелермен қатар, алаяқтыққа байланысты жағдайлар бойынша да жиі көмек сұрайды.

Кейбір мәселелерді толық әрі жан-жақты қарау үшін азаматтарға барлық қажетті құжаттарымен аудан прокуратурасына жүгіну ұсынылады. Оның айтуынша, аудан прокуратураларына күн сайын түрлі мәселелер бойынша ондаған азамат келеді.

Бұл деректің өзі халықтың құқықтық мәселелерінің сан алуан екенін көрсетеді.

Жалғасы 4-ші бетте

Шымкентте жол, медицина және әлеуметтік инфрақұрылым нысандарын дамыту жұмыстары қатар жүруде. Шаһардың дамуын жаңа ғимараттар мен жолдардың санымен ғана өлшеуге болмайды. Қаланың шынайы әлеуеті тұрғындардың күнделікті өмірінде қаншалықты қолайлы жағдай қалыптасқанымен бағаланады. Адам жұмысқа қанша уақытта жетеді, медициналық көмек қаншалықты қолжетімді, қарттар мен ерекше қажеттілігі бар азаматтарға қандай жағдай жасалған – мұның бәрі мегаполистің даму деңгейін айқындайтын маңызды көрсеткіштер. Осы тұрғыдан алғанда Шымкентте көлік, денсаулық сақтау және әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту жұмыстары қатар жүргізіліп келеді. Қала әкімі Ғабит Сыздықбековтің кезекті аралау барысында бірқатар маңызды нысанның қазіргі жағдайы мен құрылыс қарқыны тексерілді.

Аралаудың негізгі бағыты – құрылыстың белгіленген мерзімде аяқталуын қамтамасыз ету ғана емес, іске қосылатын нысандардың тұрғындарға нақты пайда әкелуін бақылау.

Шымкентте халық саны мен автокөлік санының артуына байланысты жол инфрақұрылымына түсетін жүктеме де жылдан-жылға күшейіп келеді. Сондықтан қаланың негізгі магистральдарындағы көлік ағынын реттеу – маңызды міндеттердің бірі. Қала әкімі Бәйбібек би даңғылы мен Төлеметов көшесінің қиылысындағы жолайрық құрылысының барысын тексерді. Жаңа нысанда жыл соңына дейін аяқтау жоспарланып отыр. Жолайрық пайдалануға берілгеннен кейін осы аумақтағы көлік қозғалысын жеңілдетіп, кептеліс көлемін азайтуға және көлік ағынын тиімді бөлуге мүмкіндік береді. Бұл жоба Мемлекет басшысының қалалардың көлік инфрақұрылымын жаңғырту, халықтың жүріп-тұруына қолайлы жағдай қалыптастыру және жол қауіпсіздігін арттыру жөніндегі тапсырмаларымен үндеседі. Шымкент секілді қарқынды өсіп келе жатқан мегаполис үшін жол салу – тек көлік мәселесін шешу емес. Ол қаланың экономикалық белсенділігіне, қоғамдық көліктің қозғалысына, тұрғындардың уақытын үнемдеуге және жаңа аумақтардың дамуына тікелей ықпал етеді. Аралаудың тағы бір бағыты – Әл-Фараби және Тұран аудандарындағы ірі жол жобалары. Атап айтқанда, Қонаев даңғылының жалғасы V кезеңі мен А-2 айналма жолын қайта жаңғыртудың V кезеңіндегі жұмыстардың барысы қаралды. Бұл нысандардың іске қосылуы қаланың негізгі

## ҚАЛА ҚАРҚЫНЫ – ҚҰРЫЛЫСТАН ЕМЕС, ЖАЙЛЫЛЫҚТАН КӨРІНЕДІ

магистральдарына түсетін жүктемені азайтып, көлік қозғалысын тиімді ұйымдастыруға мүмкіндік береді. Қала үшін мұндай жобалардың стратегиялық маңызы бар. Өйткені мегаполистің бір бөлігіндегі жол мәселесін жеке учаскені кеңейту арқылы ғана шешу жеткіліксіз. Қаланың барлық аудандарын байланыстыратын тұтас көлік жүйесі қалыптасуы қажет. Сондықтан ірі жол жобаларының әрқайсысы Шымкенттің болашақ көлік картасының бір бөлігі ретінде қарастырылады. Қала әкімі мердігер ұйымдарға құрылыс қарқынын жеделдетіп, бекітілген жұмыс кестесінен кешігуге жол бермеуді тапсырды. Бұл жерде басты талап – жұмыстың уақытында бітуі ғана емес, сапаның сақталуы. Себебі жол инфрақұрылымы ұзақ жылдарға қызмет етуі тиіс.

Инфрақұрылым туралы сөз болғанда, оның бір бөлігі – медициналық нысандар.

Қала әкімінің аралауы барысында қалалық диагностикалық орталық ғимаратын қайта жаңғырту жұмыстарының нәтижесі де қаралды. Қазіргі таңда нысан толық дайын. Мұнда заманауи диагностикалық көмек көрсетуге қажетті жағдайлар жасалған. Орталықты жақын арада пайдалануға беру жоспарланып отыр. Диагностикалық орталықтың жаңғыртылуы – денсаулық сақтау саласындағы материалдық базаны күшейтуге бағытталған маңызды қадам. Қазіргі медицинада ауруды ерте анықтау мен дәл диагностика қоюдың маңызы зор. Сондықтан заманауи құрал-жабдықпен қамтамасыз етілген, талапқа сай ұйымдастырылған медициналық нысандардың көбеюі тұрғындардың сапалы медициналық қызметке қолжетімділігін арттырады.

Құрылыс басқармасына анықталған ескертулерді жойып, нысанды пайдалануға беру үшін қажетті дайындық жұмыстарын жедел аяқтау тапсырылды. Бұл – құрылыс аяқталды деген сөз жұмыстың толық біткені емес екенін көрсетеді. Нысан халыққа қызмет етуге толық дайын болған кезде ғана оның құрылысы өз нәтижесін береді. Шымкенттегі инфрақұрылымдық саясаттың тағы бір маңызды бағыты – әлеуметтік қорғау. Қала әкімі №10 Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету орталығындағы жағдаймен танысты. Мұнда I және II топтағы мүгедектігі бар азаматтарға, сондай-ақ тұрақты күтімді қажет ететін қарт адамдарға әлеуметтік және медициналық қолдау көрсетіледі. Қазіргі таңда ор-

талықта 70 адам қызмет алады. Оның ішінде 13-і – мүгедектігі бар азамат. Әлеуметтік қызмет көрсету нысандарының жұмысы қоғамның әлсіз топтарына деген мемлекеттің жауапкершілігін көрсетеді. Мемлекет басшысы әлеуметтік саясатта азаматтардың әл-ауқатын арттырумен қатар, ерекше қажеттілігі бар адамдарға қолайлы орта қалыптастыру, олардың қоғам өміріне толыққанды араласуына мүмкіндік беру мәселелеріне баса мән беріп келеді.

Осыған байланысты Ғабит Сыздықбеков қолдау көрсету жүйесін одан әрі жетілдіру, күтім сапасын арттыру, медициналық сүйемелдеуді күшейту және қызмет алушылар үшін қолайлы жағдай қалыптастыру қажеттігін атап өтті.

Бір қарағанда жол құрылысы, медициналық орталықты жаңғырту және әлеуметтік қызмет көрсету орталығының жұмысы бір-біріне қатысы жоқ үш түрлі бағыт сияқты көрінуі мүмкін. Алайда олардың барлығын біріктіретін ортақ мақсат бар. Ол – адамға қолайлы қала қалыптастыру. Жақсы жол – тұрғынның уақытын үнемдейді. Заманауи медициналық орталық – денсаулықты сақтауға мүмкіндік береді. Сапалы әлеуметтік қызмет – өмірлік қиын жағдайда қалған азаматқа қолдау көрсетеді. Демек, қаланың инфрақұрылымдық дамуының түпкі нәтижесі құрылыс нысандарының санымен емес, олардың адам өміріне тигізетін пайда-сымен өлшенуі керек. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың тапсырмаларында да осы қағида айқын көрініс табады: экономикалық өсім халықтың өмір сапасын арттырумен қатар жүруі қажет. Шымкенттің бүгінгі қарасақ, мегаполистің алдында тұрған міндет те осы. Қала аумағы кеңейіп, тұрғындар саны көбейген сайын жол, медицина, білім, әлеуметтік қорғау секілді салалардың инфрақұрылымы да соған сай дамуы тиіс. Қала әкімі аралау барысында нысандардың құрылыс барысын бақылаумен қатар, анықталған кемшіліктерді жою, жұмысты белгіленген мерзімде аяқтау және тұрғындарға қолайлы жағдай қалыптастыру жөнінде нақты тапсырмалар берді.

Жоспарланған жоба қағаз жүзінде қалып қоймай, нақты нәтижеге айналғанда ғана оның қоғамдық маңызы артады. Сондықтан әрбір құрылыс нысанының сапасы, мерзімі және кейінгі тиімділігі тұрақты бақылауда болуы қажет.

Шымкент бүгінде даму қарқыны жоғары мегаполиске айналып келеді. Мұндай қалада инфрақұрылымға қойылатын талап та жоғары болуы заңды.

Ал жаңа жолайрықтар мен магистральдар көлік қозғалысын жеңілдетсе, жаңғырған медициналық орталықтар халыққа сапалы қызмет көрсетуге жол ашады. Әлеуметтік орталықтар болса, қоғамның ерекше қамқорлықты қажет ететін мүшелеріне қолдау көрсетеді. Мегаполистің басты капиталы – оның ғимараттары емес, сол қалада өмір сүретін адамдар. Сондықтан қаланың әрбір жаңа нысаны, әрбір жол жобасы мен әрбір әлеуметтік бастама ең алдымен адам игілігіне қызмет етуі тиіс.

Бетті дайындаған: Арайлым ӘБСАҒАТ.





## ҰЛТ ӨНЕГЕСІ ҰРПАҚПЕН ЖАЛҒАСАДЫ

Қазақтың дәстүрлі қолөнері – халқымыздың тұрмыс-тіршілігін ғана емес, тұтас дүниетанымын, эстетикалық талғамын, өмір салтын танытатын рухани мұра. Соның ішінде киіз басу, текемет жасау өнерінің орны бөлек. Ғасырлар бойы қазақ шаңырағының сәнін келтіріп, тұрмысына қызмет еткен текемет уақыт өте келе жай ғана бұйым емес, ұлттық мәдениеттің өзіндік белгісіне айналды.

Бүгінде жаһандану дәуірінде осындай төл өнерді сақтап қалу, оның мән-мағынасын жас ұрпаққа түсіндіру – маңызды міндеттердің бірі. Осы мақсатта Шымкентте «ТЕКЕМЕТ FEST» этно-танымдық фестивалі ұйымдастырылды. Ұлттық қолөнерді ұлықтаған мәдени шараға еліміздің әр өңірінен келген шеберлер мен өнерпаздар қатысып, бауырлас Қырғызстаннан арнайы келген қолөнер өкілдері де өз тәжірибелерімен бөлісті.

Шымкент қаласы әкімдігінің қолдауымен, қалалық мәдениет, тілдерді дамыту және архивтер басқармасына қарасты «Әдет-ғұрып және салт-дәстүр» орталығы ұйымдастырған фестивалдің негізгі мақсаты – дәстүрлі қолөнерді дәріптеу, ұлттық мұраны жаңғырту және оны кейінгі буынға аманаттану.

«Этноауыл» кешенінде өткен фестиваль барысында қазақтың дәстүрлі киіз бұйымдарының көрмесі ұйымдастырылып, текемет жасаудың көне технологиясы көпшілік назарына ұсынылды.

Шеберлер жүнді өңдеуден бастап дайын текеметке дейінгі барлық процесті көпшіліктің көз алдында орындады. Жүнді илеу, сабау, тұту, тарау, иіру, шүйкелеу, бояу, шабақтау, өр салу сияқты жұмыстардың әрқайсысы арнайы білім мен тәжірибені қажет етеді.

Бүгінде технологиялық тұрғыдан қарапайым көрінгенімен, бұл үдерістердің астарында халқымыздың ғасырлар бойы жинақтаған тәжірибесі жатыр. Бұрын қазақ әйелдері үшін текемет басу – тұрмыстық қажеттілікпен қатар, қыз баланы еңбекке баулу, қолөнерге үйрету, үлкеннен кішіге өнер жеткізу мектебі болған.

Текеметтегі әрбір оюдың, әрбір түстің өзіндік мәні бар. Демек, бұл өнерді сақтау – белгілі бір қолөнер техникасын ғана сақтау емес, халқымыздың дүниетанымын, ұлттық эстетикасын және рухани жадын сақтау.

Фестиваль барысында киіз басу жұмыстары LED экран арқылы да көрсетіліп, көрермендер дәстүрлі технологияның қыр-сырын жақыннан көруге мүмкіндік алды. Бұл өсіресе жастар үшін танымдық тұрғыдан маңызды болды.

Шара барысында Шымкент қаласының мәдениет, тілдерді дамыту және архивтер басқармасы төрағасының орынбасары Мөлдір Ондасынова ұлттық дәстүрді дәріптеудің маңызын атап өтті. Оның айтуынша, салт-дәстүр – халықтың болмысын айқындайтын рухани негіз. Сондықтан оны ұлықтау – өткенді еске алу ғана емес, ұлттық құндылықтарды қазіргі қоғамның өмірімен сабақтастыру.

Бұл бағыт Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың ұлттық құндылықтарды сақтау, тарихи-мәдени мұраны қорғау және өскелең ұрпақтың бойында отаншылдық пен ұлттық сана қалыптастыру жөніндегі ұстанымдарымен де үндеседі.

Президент қоғамдық сананы жаңғырту мәселелерінде ұлттық мәдениет пен дәстүрдің маңызын бірнеше рет атап көрсетіп келеді. Өйткені ұлттық бірегейлік ең алдымен адамның өз тарихын, тілін, мәдениетін, салт-дәстүрін білуінен басталады.

Осы тұрғыдан алғанда, «ТЕКЕМЕТ FEST» сияқты шаралардың тәрбиелік мәні зор. Мұнда ұлттық өнер сахнадан көрсетіліп қана қоймай, оның жасалу жолы, тарихы мен мәні көпшілікке түсіндіріледі.

Фестивальдің ерекшеліктерінің бірі – қазақ пен қырғыз халқының қолөнеріндегі ортақ дәстүрлердің тоғысуы.

Текемет, киіз басу, ою-өрнек жасау өнері екі халықтың да тұрмысында ежелден маңызды орын алған. Сондықтан фестивальге Қырғызстан Республикасының Бішкек қаласынан келген қолөнер шеберлерінің қатысуы шараның мазмұнын одан әрі байыта түсті.

«Ыр-керуен» мәдени қоғамдық қорының жетекшісі Венера Пир-

матова бастаған қырғызстандық өнерпаздар фестивалге екінші рет қатысып отыр. Биыл олар өздерімен бірге 20 қолөнер шеберін алып келген. Қырғызстандық қонақтардың айтуынша, мұндай кездесулер екі елдің шығармашылық байланысын нығайтып қана қоймай, ортақ мәдени мұраны жаңа қырынан танытуға мүмкіндік береді.

Қазақ пен қырғыздың тарихи тамыры бір, мәдениеті мен салт-дәстүрі сабақтас. Екі ел шеберлерінің бір алаңда бас қосуы – осы ортақтастықтың нақты көрінісі.

Мұнда басты назардың бірі – әжелердің өнерін кейінгі буынға көрсету. Өйткені дәстүрдің өміршеңдігі оның ұрпақтан-ұрпаққа берілуімен өлшенеді.

Фестивальде «Ғасыр әжелер», «Іскер аналар», «Нұсқа айымдары» топтары мен «Бейісбековтер отбасы» өз өнерлерін ортаға салды. Ал «Балалар көркемсурет» мектебінің ұстаздары мен шәкірттері киізбен жұмыс істеудің заманауи бағыттарын көрсетті.

Бір алаңда ғасырлар бойы қалыптасқан дәстүрлі әдіспен текемет басқан әжелер мен ұлттық өнерді жаңа тәсілдермен игеріп жүрген жас буын қатар көрінді. Яғни ұлттық қолөнердің кешегі тәжірибесі бүгінгі шығармашылық ізденіспен сабақтасты.

Бұл – дәстүрдің қатып қалған дүние емес екенін көрсетеді. Керісінше, уақыт талабына қарай түрленіп, жаңа мазмұнмен толыққан жағдайда ғана ол өміршең болады.

Жастар ұлттық қолөнерді тек музейдегі жәдігер немесе өткен дәуірдің белгісі ретінде емес, шығармашылықтың заманауи бағыты ретінде қабылдауы қажет. Сонда ғана ұлттық мұраның болашағы баянды болмақ.

Текеметке сырт көзбен қарағанда, ол – жүннен жасалған тұрмыстық бұйым. Ал оның ішкі мазмұнына үңілсек, тұтас бір халықтың өмір салты мен дүниетанымын көруге болады.

Ою-өрнек – халықтың эстетикалық талғамын, түс үйлесімі – көркемдік танымын, оны жасау тәсілі – атадан балаға жеткен тәжірибесін көрсетеді.

«ТЕКЕМЕТ FEST» – бір күндік мәдени шарадан әлдеқайда ауқымды мағынаға ие бастама. Оның басты құндылығы – ұмыт бола бастаған өнерді көпшілікке қайта таныстырып, шеберлердің тәжірибесін жас ұрпаққа жеткізуінде.

Ұлттық мұраны сақтау тек мәдениет саласының мамандарына немесе қолөнершілерге жүктелетін міндет емес. Бұл – қоғамның ортақ жауапкершілігі.

Өйткені ұлттық мәдениет ұрпақ жадында сақталғанда ғана елдің рухани тұтастығы бекиді.

Қазақтың қолөнері – өткеннің естелігі емес. Ол – бүгінгі ұрпақтың шығармашылығына негіз болатын, ертеңгі күнге жалғасатын тірі мұра. Ал оны сақтап, жаңғыртып, заманауи ортаға бейімдеу – ұлттық болмысты сақтаудың маңызды жолдарының бірі.

Шымкентте өткен «ТЕКЕМЕТ FEST» осыны тағы бір мәрте көрсетті. Әже қолындағы ине мен жіптен, шебер қолындағы жүн мен бояудан басталған өнер бүгінгі ұрпаққа жетіп отыр. Ең бастысы – оның ертенге де жетуіне жағдай жасау.

Дәстүр жалғасса – ұлттық жады жаңғырады. Ұлттық өнер ұлықталса – ұрпақтың рухани тамыры беки түседі.

## ЗАҢДЫ БІЛГЕН – ҚҰҚЫҒЫН ҚОРҒАЙДЫ



Сондықтан азаматқа мәселе туындағаннан кейін ғана емес, құқық бұзушылықтың алдын алу мақсатында да құқықтық кеңес беру маңызды.

«Халық заңгері» акциясының басты артықшылықтарының бірі – азаматтың өз мәселесін шешу үшін әр мекеменің есігін кезек-кезек қағуына тура келмейтінінде.

Арбат алаңында тұрғындар бірден бірнеше сала маманына жолығып, өз сұрағына қатысты бастапқы құқықтық кеңес алды. Адвокаттар мен заңгерлерден бөлек, мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдардың қызметкерлері де тұрғындардың сауалдарына жауап берді.

Мәселен, жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау басқармасының мамандары әлеуметтік жәрдемақыларды тағайындау мен төлеу тәртібін түсіндірді.

Ал көпқабатты тұрғын үйлердің тұрғындары мен олардың маңында кәсіпкерлік нысандарын салуды жоспарлаған кәсіпкерлер арасындағы жер мәселесіне қатысты да көптеген сұрақ қойылды.

Мұндай даулардың бірден шешіле қоймайтыны белгілі. Сондықтан тараптарға заң талаптарын түсіндіру, олардың құқықтары мен міндеттерін нақтылау және дауды заң аясында шешудің жолдарын көрсету – маңызды.

**Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстанның дамуында заң үстемдігі мен қоғамдық тәртіптің маңызын үнемі атап көрсетіп келеді. Президент бастамасымен қолға алынған «Заң мен тәртіп» қағидатының түпкі мәні де – азаматтардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау, құқық бұзушылықтың алдын алу және қоғамда заңға деген құрметті қалыптастыру.**

Заң үстемдігі тек құқық қорғау органдарының жұмысына байланысты ұғым емес. Ол әр азаматтың өз құқығы мен міндетін білуінен басталады.

Азамат өзінің заңды құқығын білсе, қандай жағдайда қай органға жүгіну қажеттігін түсінеді. Ал құқықтық мәселелерді заң шеңберінде шешуге дағдыланған қоғамда дау-дамайды өршіту, заңсыз әрекетке бару немесе алаяқтардың арбауына түсу қаупі де төмендейді.

Сондықтан «Халық заңгері» сияқты акциялардың әлеуметтік маңызы жоғары. Мұнда заңгерлік көмек қаржылық мүмкіндігіне қарамастан барлық азаматқа қолжетімді.

Құқықтық кеңес алу үшін азаматтардың барлығы бірдей жеке заңгер жалдауға немесе адвокат көмегіне жүгінуге мүмкіндік таба бермейді. Ал кейбір қарапайым көрінетін құқықтық мәселелердің өзі дұрыс түсіндірілмесе, кейін күрделі мәселеге айналуы мүмкін.

Осы жағынан алғанда көшпелі және ашық форматтағы құқықтық акциялардың тиімділігі бар. Азамат өз мәселесін маманға тікелей айтып, қандай қадам жасау керектігін анықтай алады.

Мұндай кездесулердің тағы бір маңызды қыры – мемлекеттік органдар мен халық арасындағы тікелей байланысты күшейту. Тұрғынның мәселесін тыңдау арқылы мамандар қоғамда қандай құқықтық мәселелердің жиі кездесетінін де аңғара алады.

Бұл өз кезегінде алдын алу шараларын күшейтуге, түсіндіру жұмыстарын жетілдіруге мүмкіндік береді.

«Халық заңгері» акциясы бірнеше жылдан бері қазақстандықтарға тегін құқықтық кеңес беріп келеді. Оның негізгі мақсаты – азаматтардың құқықтық сауатын арттыру, заң көмегіне қолжетімділікті қамтамасыз ету және халыққа өз құқығын қорғаудың заңды жолдарын түсіндіру.

Бүгінде тұрғындардың құқықтық сауатын арттыру тек арнайы акциялармен шектелмеуі керек. Бұл жұмыс мектептен бастап жоғары оқу орындарына, еңбек ұжымдарына бастап қоғамдық ортаға дейін жүйелі түрде жүргізілгені жөн.

Ал құқықты құрметтейтін қоғамда заңсыздыққа төзбеушілік қалыптасады. Бұл – Президент көтеріп отырған «Заң мен тәртіп» қағидатын орнықтырудың басты алғышарттарының бірі.

Шымкенттегі «Халық заңгері» акциясы тұрғындарға нақты құқықтық көмек көрсетіп қана қоймай, бір маңызды ақиқатты тағы бір мәрте аңғартты: заң халыққа түсінікті әрі қолжетімді болған сайын, қоғамның құқықтық мәдениеті де соғұрлым жоғары болады.

Заңды білу – құқықты қорғаудың бастауы. Ал өз құқығын білетін азамат – әділетті қоғамның берік негізі.

**Бетті дайындаған: Гаухар АЛДАБЕРГЕН.**

## АБАЙ ОБЛЫСЫНДА 160 МВТ БОЛАТЫН ЖЭК ЖОБАЛАРЫ ДАМЫП КЕЛЕДІ

Абай облысында өңірдің табиғи әлеуетін – жел энергиясы мен күн сәулесін пайдалануға негізделген жаңартылатын энергия көздерін (ЖЭК) дамыту бағыты белсенді жүргізілуде. Бүгінде жалпы белгіленген қуаты 159,7 МВт болатын 8 ЖЭК нысаны жұмыс істейді. Оның ішінде 7 жел электр станциясы – 129,7 МВт, 1 күн электр станциясы – 30 МВт, деп хабарлайды ҚР Энергетика министрлігі.

Жел энергетикасы ерекше орын алады. Өңірдегі ең ірі нысан – Аягөз ауданында орналасқан қуаты 100 МВт «Абай-1» жел электр станциясы. Сондай-ақ «Винд Чарск», «ВЭС-Чарск», «Чарск Ветер», DES Consulting, Ventum Energy және EastWindEnergy жел энергетикасы нысандары жұмыс істейді.

Күн энергетикасы Жарма ауданында орналасқан қуаты 30 МВт «Жангиз Солар» электр станциясымен ұсынылған.

Сонымен қатар облыста жел және күн энергетикасы саласындағы жаңа жобаларды іске асыру және пысықтау жұмыстары жалғасуда. Бұл өңірде «жасыл» энергетиканы одан әрі дамытуға қосымша мүмкіндіктер қалыптастырады.

## ҚТЖ БАРЛЫҚ БАҒЫПТАҒЫ ТЕМІРЖОЛ БИЛЕТТЕРІНЕ 10% ЖЕҢІЛДІК ҰСЫНАДЫ

«Жолаушылар тасымалы» АҚ жолаушылар пойыздарының билеттеріне жеңілдік енгізілетінін хабарлайды. 2026 жылғы 1 қазаннан 31 желтоқсанға дейін жол жүру құны 10%-ға төмендетіледі, деп хабарлайды Rail-news.kz.

Жеңілдік Ұлттық тасымалдаушы пойыздарындағы барлық вагон түрлеріне, сондай-ақ, қала маңындағы

пойыздарға қолданылады. Осылайша, жолаушылар күзгі-қысқы кезеңде сапарға шығу үшін билеттерді төмендетілген бағамен сатып ала алады.

Билеттер [bilet.railways.kz](http://bilet.railways.kz) ресми сайтында және теміржол вокзалдарының билет кассаларында қолжетімді.

**Қосымша ақпаратты 1433 тегін нөмірі арқылы.**



## ЕЛ ИГІЛІГІНЕ – ЖАҢА КӘСІПОРЫН, КӨЛІК ТОРАПТАРЫ МЕН ЭНЕРГЕТИКА

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың тапсырмаларын жүзеге асыру аясында еліміздің өңірлерінде өнеркәсіп әлеуетін арттыру, көлік және тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды жаңғырту, сондай-ақ азаматтардың өмір сүру сапасын жақсарту үшін әлеуметтік инфрақұрылымды дамыту бағытында жүйелі жұмыстар жүргізіліп келеді. Өткен аптада жаңа кәсіпорындар, көлік тораптары мен энергетика нысандары пайдалануға берілді, деп хабарлайды Prime-minister.kz.

Алматы облысының Боралдай ауылында алкогольсіз сусындар шығаратын жаңа кәсіпорын ашылды. Жалпы құны \$344 млн болатын жоба аясында жергілікті 230 тұрғын жұмыспен қамтылды. Кәсіпорында қажетті шикізат жергілікті өндірушілерден алынады. Дайын өнімді ішкі нарыққа және ТМД елдеріне жеткізу жоспарланып отыр.

Солтүстік Қазақстан облысында ұзақ сақталатын нантоқаш және кондитерлік өнімдер шығаратын зауыт жұмысын бастады. 37 млрд теңге көлемінде инвестиция салынған өндірістік кешенде Еуропа елдерінен әкелінген заманауи жабдықтар орнатылған. Зауыт толық қуатына шыққаннан кейін жылына 15 мың тоннаға дейін өнім өндіре алады. Екінші желі іске қосылған соң 378

жұмыс орнын ашу жоспарланған.

Көкшетауда жаңартылған теміржол вокзалы ашылды. Ғимаратта лифтілер мен эскалаторлар орнатылып, кедергісіз орта қалыптастырылды. Жалпы аумағы 0,75 гектарды құрайтын вокзал маңы аумағы да абаттандырылды. Вокзал 1981 жылы салынған, соңғы күрделі жөндеу жұмыстары 20 жылдан астам уақыт бұрын жүргізілген.

Жөндеу жұмыстары Мемлекет басшысының теміржол инфрақұрылымын жаңғырту жөніндегі тапсырмалары аясында орындалды. Бағдарлама аясында өңірдегі 16 нысанның барлығы заманауи талаптарға сай жаңғыртылды.

Қарағанды облысындағы 500 кВ «Нұра» қосалқы стансасында екінші автотрансформатор пайдалануға берілді. Жоба өңірдегі электр энергетикасы жүйесінің тұрақтылығын арттырып, қосымша қуат резервін қалыптастыруға, сондай-ақ «Сарыарқа» АЭА кәсіпорындарын қажетті көлемде электр энергиясымен қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

Исатай ауданының Томан ауылында 80 орынға арналған алғашқы балабақша пайдалануға берілуде. Нысанның құрылысы толық аяқталды. Ғимарат биылғы қараша айында ашылады деп жоспарланып отыр.

## AI-SANA КӨРМЕСІ: ҚАЗАҚСТАННЫҢ 20 ЖОО СТУДЕНТТЕРІНІ ЖИ-ЖОБАЛАРЫ ТАНЫСТЫРЫЛДЫ

AI & Digital Bridge 2026 халықаралық форумы аясында AI-Sana бағдарламасы жобаларының көрмесі өтті. Көрмеде Қазақстанның 20 жоғары оқу орны студенттері өзірлеген жасанды интеллект саласындағы үздік жобалар таныстырылды.

Іс-шараның ашылуында ҚР Ғылым және жоғары білім министрі Саясат Нұрбек құттықтау сөз сөйлеп, AI-Sana бағдарламасының маңызын атап өтті.

Министр өз сөзінде AI-Sana бағдарламасының Мемлекет басшысы қойған Қазақстанды цифрлық елге айналдыру және технологияны тұтынушы ғана емес, оны жасай алатын жаңа буын қалыптастыру міндетін іске асырудағы рөліне тоқталды.

«Біз үшін ең маңыздысы – жастардың жасанды интеллект саласындағы білімін нақты дағдыға айналдыру. Бағдарлама аясында студенттер технологияны дайын күйінде пайдаланумен шектелмей, оның мүмкіндіктерін терең түсініп, практикалық міндеттерді шешуге және өз жобаларын өзірлеуге үйренеді. Бұл – елдің адами және зияткерлік капиталына салынған ұзақ мерзімді инвестиция», – деді Саясат Нұрбек.

Іс-шараға сондай-ақ ҚР Президенті жанындағы Жасанды интеллектті дамыту жөніндегі кеңестің мүшесі Пол Ким, Alpha Intelligence Capital серіктесі өрі Mariton Partners компаниясының негізін қалаушы серіктесі Ни Ли, сондай-ақ Nalyk Bank Басқарма төрағасының орынбасары Нариман Мұқышев қатысып, жасанды интеллектті



дамыту, технологиялық жобаларды ілгерілету және инвестиция тарту бағыттары бойынша пікір алмасты.

Бүгінде AI-Sana бағдарламасына 106 жоғары оқу орны қатысады. Оның алғашқы кезеңінде студенттер жасанды интеллект негіздері бойынша 700 мыңнан астам сертификат алса, екінші кезеңде 100 мыңнан астам студент AI-кәсіпкерлік бағытында білім алып жатыр. Бағдарлама аясында 515-тен астам жасанды интеллект шешімі өзірленіп, 22 мыңнан астам технологиялық жоспар жасалды. Жобаларды 1,5 мыңнан астам куратор сүйемелдейді.

Көрмеде аталмыш бағдарлама аясында өзірленген үздік жобалар ұсынылды. Олардың қатарында құрылыс саласына арналған Prime360.AI аналитикалық платформасы, Unifree G1 гуманоидты роботын бағдарламалауға арналған Future Lab платформасы мен жасанды интеллект симуляторы,

Орталық Азиядағы экологиялық мониторингке бағытталған AgroMindKZ платформасы және Қазақстанның тарихы, мәдениеті мен ұлттық мұрасын заманауи ойын технологиялары арқылы таныстыратын SARDAR жобасы және тағы басқа осы сынды үздік өзірлемелер болды.

Сондай-ақ форум аясында Alpha Intelligence Capital мен Astana IT University және QazInnovations пен Platonus арасында ынтымақтастық туралы меморандумдарға қол қойылды. Құжаттар жасанды интеллект саласындағы жобаларды дамытуға, білім беру мен технологиялық кәсіпкерлікті ұштастыруға және перспективалы өзірлемелерді қолдауға бағытталған.

AI-Sana көрмесі студенттердің жасанды интеллект саласындағы білімін нақты жобаларға айналдырып, жаңа технологиялық шешімдерді дамытуға бағытталған мүмкіндіктерді көрсетті.

## ШАРҒАЛАРДЫ СУ ҮНЕМДЕУГЕ ҮЙРЕТЕТІН «СУ МАМАНДАРЫ МЕКТЕБІ» ҚҰРЫЛАДЫ

Су ресурстары және ирригация министрлігінің «Қазсушар» республикалық мемлекеттік кәсіпорны Түркістан облысында шаруаларға арналған өңірлік оқу орталығы – «Сумамандары мектебін» құру жобасын жүзеге асырып жатыр.

Жоба Еуразиялық даму банкінің «Қазақстанда тұрақты суару жүйесін дамытуға арналған бизнес-экожүйені дамыту» гранттық бағдарламасы аясында жүзеге асырылады. Қазіргі уақытта Түркістан қаласында оқу бөлмелерін дайындау жұмыстары жүргізіліп жатыр.

Оқыту барысында су ресурстарын тиімді пайдалануға және су үнемдеу технологияларын суару жүйелеріне енгізуді ынталандыруға бағытталған теориялық және практикалық

курстар өткізіледі. Халықаралық және ұлттық сарапшыларды тарту, Қазақстанның жоғары оқу орындарымен ынтымақтастық орнату және Орталық Азия елдерімен тәжірибе алмасу жоспарланып отыр.

«Бұл жоба заманауи суару жүйелеріне көшу үшін жағдай жасауға бағытталған. Министрлік жобаны республикалық деңгейде кеңейтпес бұрын бірнеше пилоттық алаңды іске қосу мүмкіндігін қарастырып жатыр. Түркістандағы өңірлік оқу орталығы облыстық деңгейде іс-шаралар ұйымдастырып, су үнемдеу саласындағы тәжірибе, білім мен технологияларды жинақтау орталығына айналады», – деді «Қазсушар» РМК бас директоры Әнуар Өскенбаев.

## ҚОНАЕВ ГАРНИЗОНЫНДА 50 САРБАЗ ЖҮРГІЗУШІ СЕРТИФИКАТЫН АЛДЫ



Десанттық-шабуылдау әскерлерінің оқу-жаттығу орталығында мерзімді әскери қызметтегі сарбаздар үш айлық дайындықты аяқтап, жүргізуші біліктілігін иеленді.

Сарбаздар полигонда практи-

калық жүргізу дағдыларын шыңдап, әскери техниканы өртүрлі бағыттарда сенімді меңгеруді, кедергілерден мүдірмей өтуді және күрделі жол жағдайларында ширақ

әрекет етуді үйренді. Техниканың тілін табумен қатар, оның күтімі мен ақаусыздығына да ерекше мән берілді.

Дайындықтан өткен 50 сарбаздың отызы БТР-80 бронетранспортерінің жүргізушісі

біліктілігін алса, қалған 20-сы «Арлан» брондалған дөңгелекті машинасын басқарушы толық меңгеріп шықты. Енді жас мамандар өз қызметін Десанттық-шабуылдау әскерлерінің бөлімшелерінде жалғастыратын болады.

– Үш ай ішінде бронетранспортерді басқару дағдыларын меңгеріп қана қоймай, бойымызға үлкен сенімділік ұялатық. Нұсқаушы сержанттардың кәсібилігінің арқасында өртүрлі жағдайларда нақты әрі сабырлы әрекет етуді үйрендік, – деді қатардағы жауынгер Айдос Фархаддинов.

Орталық түлектеріне дайындықтан өткені туралы сертификаттар салтанатты түрде табыс етілді. Енді олар алған білімдерін бөлімшелерде одан әрі бекітіп, штаттық техникада шеберліктерін шыңдайтын болады.

## ҚАЗАҚСТАН - МОҢҒОЛИЯ: САУДАДАН СТРАТЕГИЯЛЫҚ СЕРІКТЕСТІККЕ ДЕЙІН

Қазақстан мен Моңғолия экономикалық байланыстарды жаңа деңгейге көтеріп, саудамен шектелмей, бірлескен өндірістер мен инвестициялық жобаларды жүзеге асыруға ниетті. Бұл мәселе Астанада өткен Қазақстан-Моңғолия сауда-экономикалық, ғылыми-техникалық және мәдени ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссияның 10-отырысында талқыланды.

Кездесуде сауда көлемін арттыру, инвестиция тарту, ауыл шаруашылығы өнімдерін қайта өңдеу, өнеркәсіптік кооперация және көлік-логистикалық байланыстарды дамыту мәселелері қаралды.

Маңызды бағыттардың бірі – ауыл шаруашылығы саласындағы ынтымақтастық. 2025 жылы екі ел арасындағы агроөнеркәсіп өнімдерінің тауар айналымы 32 пайызға өскен. 2026 жылдың алғашқы жеті айында бұл көрсеткіш тағы 11 пайызға артқан. Қазақстан Моңғолияға астық, өсімдік майы, күріш, жеміс-көкөніс және ауыл шаруашылығы техникасының экспортын ұлғайтуды көздейді.

Сонымен бірге жүн мен теріні терең өңдейтін бірлескен өндірістер құру жоспарланып отыр. Бұл Моңғолияның

мол шикізат қорын Қазақстанның өндірістік әлеуетімен ұштастырып, қосылған құны жоғары дайын өнім шығаруға мүмкіндік береді.

Өнеркәсіптік ынтымақтастықта машина жасау, ауыл шаруашылығы шикізатын өңдеу, тау-кен металлургиясы мен логистика басым бағыттарға айналмақ.

Сауда байланысын кеңейтуге 2026 жылғы 22 шілдеде күшіне енген ЕАЭО мен Моңғолия арасындағы уақытша сауда келісімі де мүмкіндік береді. Құжат 400 тауар түріне қатысты сауда жеңілдіктерін қарастырады.

Қазақстандық өнімнің Моңғолия нарығына шығуын күшейту мақсатында «KazTrade» моңғолиялық компаниялармен келісімдер жасасты. Ұлан-Батырда «Made in Kazakhstan» сауда алаңын ашу жұмыстары да жүргізілуде. Бұл қазақстандық өндірушілерге өз өнімдерін тұрақты таныстырып, жаңа экспорттық серіктестер табуға жол ашпақ.

Көлік-логистика саласында да оң динамика бар. 2026 жылдың алғашқы сегіз айында теміржол арқылы жүк



тасымалдау көлемі 16 пайызға өскен. Ал 2025 жылы автомобиль көлігімен тасымалданған жүк көлемі 52 пайызға артып, 17,3 мың тоннаға жетті. Қазақстан, Ресей және Моңғолия арасындағы, сондай-ақ Қытай арқылы өтетін жаңа теміржол және автокөлік бағыттарын дамыту мүмкіндіктері қарастырылуда.

Қазақстанның Экспорттық-кредиттік агенттігі де Моңғолияның банктерімен ынтымақтастықты бастап, Trade and Development Bank үшін 33 млн доллар көлемінде лимит мақұлдады. Бұл қазақстандық тауарлар экспортын қаржыландыруға қосымша мүмкіндік береді.

Тараптар білім, ғылым, денсаулық сақтау және мәдени-гуманитарлық байланыстарды да назардан тыс қалдырған жоқ. 2027 жылы екі ел арасындағы дипломатиялық қатынастардың 35 жылдығына орай Қазақстан мен Моңғолияда Мәдениет күндерін өткізу жоспарланған.

Отырыс қорытындысында екі ел арасындағы сауда-экономикалық, ғылыми-техникалық және мәдени ынтымақтастық жөніндегі комиссияның хаттамасына қол қойылды. Құжат нақты жобаларды іске асыруға, сауданы ұлғайтуға, инвестициялық байланысты нығайтуға және көлік дәліздерін дамытуға бағытталған.

Осылайша, Қазақстан мен Моңғолия қарым-қатынасы жаңа кезеңге қадам басып отыр. Ендігі басымдық – келісімдерді нақты өндіріске, инвестицияға және экспорттық жобаларға айналдыру. Бұл екі елдің экономикалық әлеуетін арттырып қана қоймай, Орталық Азия мен Шығыс Азия арасындағы сауда-логистикалық байланысты күшейтуге мүмкіндік береді.

## ҮКІМЕТ 2026 ЖЫЛҒЫ БИДАЙДЫҢ САТЫП АЛУ БАҒАСЫН АНЫҚТАДЫ

Үкімет 2026 жылғы астықтың сатып алу бағасын анықтады. 3-сыныпты бидайдың сапалық көрсеткішіне байланысты ол тоннасына 92-ден 115 мың теңгеге дейін болып белгіленді. Бұл туралы Премьер-министрдің орынбасары – ұлттық экономика министрі Серік Жұманғарин Арқалықта Қостанай облысы Оңтүстік өңірлерінің шаруаларымен кездесуде хабарлады.

«Нарық конъюнктурасын, сондай-ақ нарыққа қатысушылардың ұсынысын ескере келіп, Үкімет 2026 жылғы астықтың сатып алу бағасын айқындады. Атап айтқанда, 3-сыныпты бидай бағасын сапалық көрсеткішіне байланысты 92-ден 115 мың теңгеге дейін белгілеу жоспарлануда. Осылайша, баға өткен жылғы деңгейде қалады», — деді Серік Жұманғарин.

Азық-түлік корпорациясының сатып алу бағасы нарық үшін эталон ретінде қызмет етеді. Шаруаларды қаржылық қолдау астықты форвардтық және тікелей сатып алу тетіктері арқылы жүзеге асырылады. Бұл ауыл шаруашылығы өндірушілеріне өндірістік шығындарды жабуға және келесі маусымға дайындалуға мүмкіндік береді.

Тағы бір қолдау шарасы – астық трейдерлеріне ҚҚС-ты қайтару. Тиісті шешім Салық Кодексінен енгізу бойынша жобалық кеңсе отырыстарының бірінде қабылданды. Ауыл шаруашылығы өнімдерін экспорттаушылар үшін есепке жатқызылатын ҚҚС сомасын түзету қолданылмады. ҚҚС-ты қайтаруға қойылатын талаптардың негізділігі тауар қозғалысының және салық төлеудің бүкіл тізбегін – ауыл шаруашылығы өндірушісінен экспорттаушыға дейін қадағалауға мүмкіндік беретін «пирамида әдісі» деп аталатын тәсілді қолдана отырып, салықтық тексерумен расталатын бо-



лады. Тексерудің оң нәтижелері болған жағдайда экспорттаушы бұрын төленген ҚҚС-ты толық көлемде қайтарып ала алады.

Серік Жұманғарин сондай-ақ астық экспорттаушыларға мемлекеттік шығындарды өтеу бағдарламасы 2026-2027 маркетингтік жылға ұзартылатынын хабарлады.

Өткен жылдары астық жөнелтушілердің көлік шығындарын субсидиялау қазақстандық астықты жеткізу географиясын кеңейтуге мүмкіндік берді. Дәстүрлі нарықтардан басқа қазақстандық бидайды алғаш рет Бельгия, Польша, Португалия, Норвегия, Ұлыбритания, сондай-ақ Марокко, Алжир және Мысыр сынды Солтүстік Африка елдері сатып алды. Азық-түлік корпорациясы сонымен қатар Қытай арқылы мультимодальды маршрут бойынша Вьетнамға астық жеткізуді сынап көрді.

Бұл шараларды жүзеге асыру астық бағасын тұрақтандыруға және демпинг тәуекелдерін төмендетуге ықпал етті. Логистика, қайта өңдеу, машина жасау және сервистік қызметтер сынды сабақтас салаларға да қосымша әсер берді.

Кездесудің тағы бір тақырыбы мал шаруашылығын дамытуға арналды. Қостанай облысының үш оңтүстік өңірі – Арқалық, Амангелді және Жангелді аудандарында бүгінде 1 132 фермерлік шаруашылық жұмыс істейді. Жалпы егіс алқабы 581,1 мың гектар. Оның

ішінде дәнді дақыл 501,4 мың гектар, майлы дақыл 65,9 мың гектар. Соңғы үш жылда майлы дақыл алқабы 1,3 есеге ұлғайды. Негізгі дақыл – мақсары: ол 51,2 мың гектарға немесе облыстағы осы дақылдың барлық ауданының 47%-ына егілді.

Фермерлер кезінде Қостанай облысы бастамашы болған «Жайлау» бағдарламасын қайта жүзеге асыру мәселесін көтерді. Атап айтқанда, жайылымдарды міндетті түрде суландыру және мал шаруашылығы базаларын салу жөніндегі талаптар туралы сөз болды. Оңтүстік аудандардың шаруашылықтары негізінен табиғи су көздері бар өзендер мен көлдердің жайылмаларында орналасқан, көптеген фермерлерде мал шаруашылығына қажетті инфрақұрылым бар. Осыған байланысты бағдарлама талаптарын орындау кезінде бұрыннан бар объектілерді есепке алу мүмкіндігін қарастыру ұсынылды.

Сондай-ақ, мал өсірушілер асыл тұқымды ірі қара малдың шекті құнын оны сатып алуды жеңілдетілген неселеу кезінде қайта қарауды ұсынды. Өйткені олардың бағалауы бойынша бағдарламада белгіленген баға нарықтық бағадан төмен.

Серік Жұманғарин Ауыл шаруашылығы министрлігіне қолданыстағы құжаттарға қажетті өзгерістерді пысықтауды, сондай-ақ асыл тұқымды мал құнының анықтамалығын әзірлеуді тапсырды.

## АСТАНАДА ФАО НАН ФЕСТИВАЛІ ӨТТІ

Астанада Қазақстандағы Біріккен Ұлттар Ұйымының Азық-түлік және ауыл шаруашылығы ұйымы (ФАО) Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігімен бірлесіп ұйымдастырған 2026 жылғы Нан фестивалі өтті. Дүниежүзілік азық-түлік күніне орайластырылған іс-шара С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық зерттеу университетінің алаңында өтті.

Фестиваль Венгрия, Польша, Словакия, Чехия, Бельгия, Германия және Бразилияның дипломатиялық миссияларының өкілдерін, БҰҰ мен халықаралық ұйымдардың, фермерлерді, ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілерді, ғалымдарды, селекционерлерді, тұқым және азық-түлік өнімдерін өндірушілерді, студенттерді біріктірді. Олар өз елдерінің азық-түлік мәдениеті мен нан дәстүрлерінің элементтерін таныстырды.

Фестивальдің басты идеясы – «тұқым мен топырақтан нанға және біздің дастарқанымызға дейін» азық-түліктің жолын көрсету, бұл ретте ғылымның, сапалы тұқым материалының, заманауи технологиялардың, аграрлық сала мамандары еңбегінің және азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудегі тиімді өріптестіктің рөлін атап көрсету.

«Бұл іс-шараның маңызы зор, өйткені ол нанның топырақ пен тұқымнан біздің дастарқанымызға дейінгі жолын көрнекі түрде көрсетеді. Өрбір нанның артында ғалымдардың, шаруалардың және өңдеушілердің еңбегі тұр. Фестиваль қоғамның осы еңбекке назарын аударып, ғылым, өндірушілер мен өріптестер арасындағы диалог үшін тиімді алаңға айналады деп сенемін», — деп атап өтті ауыл шаруашылығы вице-министрі Ермек Кенжеханұлы. Ол ФАО–Қазақстан өріптестік бағдарламасы аясында жүзеге асырылып жатқан «Қазақстандық сорттар мен тұқымдар» бастамасына ерекше назар аударды.

Оның айтуынша, селекция мен тұқым шаруашылығын жаңғырту, заманауи технологияларды енгізу және тұқым сапасын арттыру өнімділікті өсіру және ауыл шаруашылығы

ғы өндірісінің тұрақтылығын қамтамасыз ету үшін шешуші маңызға ие.

«Қазақстан екі жыл қатарынан өнімділіктің рекордтық көрсеткіштерін көрсетіп келеді. Орта есеппен шамамен 27 млн тонна астық жиналады, ал өткен маусымның қорытындысы бойынша астық экспорты 15,5 млн тоннаға жетті», — деді вице-министр.

«Нан — бұл жай ғана азық-түлік өнімі емес. Өрбір нанның артында үлкен еңбек — астық өсіретін диқанның, заманауи технологияларды дамытатын ғалымның және астықты нанға айналдыратын наубайшының еңбегі тұр. Сондықтан нан — адамдарды, ғылымды, ауыл шаруашылығын және мемлекеттік органдарды біріктіретін жалпы азық-түлік жүйесінің тамаша символы», — деп атап өтті Қазақстандағы ФАО бағдарламаларының үйлестірушісі Жаныл Бозаева.

Жаныл Бозаева Қазақстанның аграрлық секторын дамытудағы білімнің, ғылымның және жас ұрпақтың маңызды рөлін атап өтті. Фестивальдің орталық алаңдарының бірі отандық сорттарға, заманауи тұқым шаруашылығына және ауыл шаруашылығындағы инновациялық шешімдерге арналған «Тұқымдар және инновациялар» аймағы болды. «Бидай және нан» алаңында қатысушылар дәннен ұнға және дайын өнімге дейінгі жолды бақылап, отандық өндірушілердің өнімдерімен танысып, азық-түлік өндірісіндегі ғылым мен технологиялардың рөлі туралы білді. Бағдарламада Бауырсақ фестивалі ерекше орын алды. Қонақтар дәстүрлі қазақ тағамының үлкен қазанда дайындалуын тамашалап, бауырсақтың тарихы мен мәдени маңызы туралы көбірек білді.

Фестиваль Қазақстандағы ФАО іс-шараларының бір бөлігі болды. Олар азық-түлік қауіпсіздігі мәселелері туралы хабардарлықты арттыруға, тұрақты агроазық-түлік жүйелерін дамытуға және болашақ ұрпақты азық-түлікпен қамтамасыз етудегі инновациялардың рөлін көрсетуге бағытталған.



## Открылось наследство

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Дауренбекова Болат Калдыбековича, умершего 18.09.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Танбергенову С.А. г.Шымкент мкр. Нурсат 39/1 тел. 8 777 686 66 13.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Аймаджанова Бахадира Розиметовича, умершего 14.07.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирисметову Д.Б. г.Шымкент ул. Калдаякова 8-7 тел. 8 776 223 64 50.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Гадыцкой Любовь Николаевны, умершей 09.03.2003г. Наследникам обращаться к нотариусу Оспановой Г.Д. г.Шымкент ул. Уалиханова 184-61 тел. 8 707 499 46 76.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Годяцкий Александр Михайловича, умершего 14.03.2024г. Наследникам обращаться к нотариусу Оспановой Г.Д. г.Шымкент ул. Уалиханова 184-61.тел. 8 707 499 46 76.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Агыбаева Галыма Кодаровича, умершего 20.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Танбергенову С.А. г.Шымкент мкр. Нурсат 39/1 тел. 8 777 686 66 13.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Курганбаевой Барнагуль Турдибаевны, умершей 27.08.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул. Мадели кожа 1 Г. тел. 8 701 682 20 75.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Харисова Панис Хасановича, умершего 07.03.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Ескерову Т. г.Шымкент ул. Абая 11 тел. 8 701 505 88 98.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Адилбаевой Акмарал Камаловны, умершей 03.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Курбановой Ж.Н. г.Шымкент ул. Жиделибайсин 92 тел. 8 701 348 48 98.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Бекбосынова Маулен Махимовича, умершего 27.07.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул. Мадели кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Ташанова Элмурата Тойчибаевича, умершего 12.08.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирисметову Д.Б. г.Шымкент ул. Калдаякова 8-7 тел. 8 776 223 64 50.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Каракозиева Елбергена, умершего 20.04.2025г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул. Мадели кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Ромашко-Рогнедов Владимир Конс-

тантиновича, умершего 11.09.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ескерову Т. г.Шымкент ул. Абая 11 тел. 8 701 505 88 98.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Шаурыкова Нигмаджана Хакимовича, умершего 08.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ескерову Т. г.Шымкент ул. Абая 11 тел. 8 701 505 88 98.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Розыкулова Сайткула Аликуловича, умершего 17.09.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Жумабековой Э.Б. г.Шымкент ул. Рыскулова 80 тел. 8 707 848 38 58.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Коломейцева Сергея Алексеевича, умершего 18.06.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Кемеловой А.С. г.Шымкент ул. Рыскулова 5/5 тел. 8 701 716 27 81.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Тажбекова Асан Нурымбетовича, умершего 19.08.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ескерову Т. г.Шымкент ул. Абая 11 тел. 8 701 505 88 98.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Курмашева Василия, умершего 10.09.2025 г. Наследникам обращаться к нотариусу Танбергенову С.А. г.Шымкент мкр. Нурсат 39/1 тел. 8 777 686 66 13.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Киштановой Акмарал Шаймановны, умершей 11.08.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирисметову Д.Б. г.Шымкент ул. Калдаякова 8-7 тел. 8 776 223 64 50.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Абдрасулова Равшанбека, умершего 08.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Кентаеву К.К. г.Шымкент мкр. Спортивный 6/56 тел. 8 702 201 55 66.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Отеген Акжаркын Шегиркызы, умершей 24.12.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Сарсенбаевой М.Ш. г.Шымкент мкр. Нурсат 12-1 тел. 8 701 741 94 45.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Амалова Малдыбая, умершего 13.09.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Султанбекову Е.Т. г.Шымкент ул. Иляева 4-41 тел. 8 701 718 10 49.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Кенжеевой Санима Измаганбетовны, умершей 24.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Мешитбаевой З.Д. г.Шымкент ул. Мадели кожа 1

Г. тел. 8 771 383 43 47.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Шынжигитова Галыма Абзатовича, умершего 19.07.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Альчикеновой Ж.С. г.Шымкент ул. Мадели кожа 1 Г. тел. 8 705 682 20 75.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Асилбекова Замира, умершего 21.11.2022 г. Наследникам обращаться к нотариусу Айнабаевой С.И. г.Шымкент ул. Сайрамская 235/1 тел. 8 705 285 07 08.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Стамкуловой Разия Акилбаевны, умершей 26.05.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирисметову Д.Б. г.Шымкент ул. Калдаякова 8-7 тел. 8 776 223 64 50.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Ташова Курамбай Марахматовича, умершего 21.09.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Ирисметову Д.Б. г.Шымкент ул. Калдаякова 8-7 тел. 8 776 223 64 50.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Нартаева Эрджон Тилеуевича, умершего 20.07.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Мешитбаевой З.Д. г.Шымкент ул. Мадели кожа 1 Г. тел. 8 771 383 43 47.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Бакыт Меруерт Габиткызы, умершей 29.09.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Дуйсековой Т.Е. г.Шымкент пр. Кунаева 17. тел. 8 702 480 80 86.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Хасановой Светланы Агзамовны, умершей 18.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Кенжебековой А.М. г.Шымкент пр. Республики 20/24. тел. 8 701 550 09 89.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Пулатбаева Сайдуллы Телубаевича, умершего 28.04.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Асылбековой Г.М. г.Шымкент ул. Бейбитшилик 22 тел. 8 705 895 71 81.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Авбагарова Нурбола Жамбылулы, умершего 28.07.2026г. Наследникам обращаться к нотариусу Назарбекову Р.С. г.Шымкент Асар-2 2630 тел. 8 707 549 17 90.

\*\*\* Открылось наследство после смерти гр. Саудабаева Нурлана Махашевича умершего 27.09.2026 г. Наследникам обращаться к нотариусу Ескерову Т. г.Шымкент ул. Абая 11. Тел.: 8 701 505-88-98.

## Жарамсыз деп танылсын

\*\*\* Қалдарбеков Рашид Жақсыбекұлы атына тіркелген ҚР ИМ ШК № 09816 қызметтік куәлігінің жоғалуына байланысты жарамсыз деп танылсын.

## Ликвидация

\*\*\* ТОО "Ren -tour" объявляет о своей ликвидации БИН 030640005819, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Шымкент ул. Бейбитшилик дом 4/3.

\*\*\* ТОО "Lider Food Group" объявляет о своей ликвидации БИН 151040020690, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Шымкент ул. Момышулы дом 23 Б,кв.17.

\*\*\* ТОО "AGAMA" объявляет о своей ликвидации БИН 991240004829, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Шымкент мкр. Туран ул. Байтулы баба 1/5

\*\*\* ТОО "АР-СУ" объявляет о своей ликвидации БИН 101140018198, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан Туркестан.обл. Шардаринский р/н с. Достык ул. Сатбаева 10.

\*\*\* ТОО "Электро-шым" объявляет о своей ликвидации БИН 211040037986, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Шымкент мкр. Северо-Запад здание 581.

\*\*\* ТОО "СтальТраст" объявляет о своей ликвидации БИН 150140012928, все претензии принимаются в течение 2 месяца со дня опубликования. Казахстан г.Шымкент ул. Матосова 3-9.

## КОХЛЕАРЛЫҚ ИМПЛАНТЫ БАР БАЛАЛАРДЫ ҮЗДІКСІЗ ОҢАЛТУДЫҢ ЖАҢА МОДЕЛІ ЕНГІЗІЛУДЕ

Қазақстанда кохлеарлық импланты бар балалардың есту және сөйлеу қабілетін үздіксіз оңалтудың жаңа моделі енгізіліп жатыр. Бағдарламада қашықтан оңалту үшін цифрлық технологиялар қолданылады. Мультидисциплинарлық топ баланы сүйемелдеп, оның даму барысын тұрақты бақылап отырады. Негізгі мақсат жекелеген қысқа мерзімді курстармен шектелмей, баланы жыл бойы үздіксіз сүйемелдеу. Бұл ретте оның жеке қажеттіліктері мен даму қарқыны ескеріледі, деп хабарлайды ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі.

Негізгі мақсат жекелеген қысқа мерзімді курстармен шектелмей, баланы жыл бойы үздіксіз сүйемелдеу. Бұл ретте оның жеке қажеттіліктері мен даму қарқыны ескеріледі. Әлемде 430 миллионнан астам адамның есту қабілеті мүгедектікке өкелетін дәрежеде бұзылған. Олардың 34 миллионы – балалар. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының болжамынша, 2050 жылға қарай бұл көрсеткіш 700 миллионға жетуі мүмкін. Қазақстанда жыл сайын кохлеарлық имплантацияға байланысты 200-ден астам операция жасалады. 2007 жылдан бері екі мыңнан астам адам осындай операциядан өткен.

Қазақстанның географиялық ерекшеліктері мен бейінді мамандардың негізінен ірі қалаларда шоғырлануы оңалтуды осылай ұйымдастыруды қажет етеді. Шалғай өңірлерде тұратын балалардың оңалту сабақтарына тұрақты барып қатысу мүмкіндігі бола бермейді. Жаңа модельде қашықтан сүйемелдеу мен мамандарға барып оңалтудан өту ұштастырылады. Бұл аталған кедергілерді азайтуға көмектеседі.

Бағдарламаға қабылданған әр балаға жеке оңалту маршруты әзірленеді. Алдымен куратор өтінімді тіркеп, баланың бағдарламаға қатысу талаптарына сай келетінін тексереді. Одан кейін отбасының

интернетке қолжетімділігі мен қажетті құрылғыларының бар-жоғы анықталып, қашықтан өтетін сабақтарға қатысу мүмкіндігі бағаланады. Әлеуметтік педагог баланың білім алу бағытын нақтылайды. Сурдопедагог, логопед пен психолог баланың жағдайын бастапқыда кешенді бағалайды. Қажет болса, оларға дефектолог пен емдік дене шынықтыру маманы қосылады.

Бірінші аптаның соңында мультидисциплинарлық топ оңалту бағытын, сабақтардың қарқындылығын және баламен жұмыс істейтін мамандар құрамын белгілейді. Екінші аптадан бастап бала бекітілген кесте бойынша онлайн сабақтарға қатысады, бейнематериалдармен жұмыс істеп, ұй тапсырмаларын орындайды. Куратор баланың сабаққа қатысуы мен даму барысын тұрақты қадағалап, ата-аналармен кері байланыста болады.

Жылдық оңалту бағдарламасы екі негізгі кезеңнен тұрады. Бірінші кезең толықтай қашықтан өтеді және жыл бойына құрылымы белгіленген төрт онлайн оңалту циклін қамтиды. Оңалту жұмысы баланың жеке қажеттіліктері мен көрсеткімдері ескеріліп, бекітілген кесте бойынша жүргізіледі. Екінші кезеңде қашықтан оңалту 15 күндік қарқынды курспен ұштасады. Бұл курстан балалар оңалту мекемесінде тәулік бойы жатып өтеді. Мамыр–тамыз айларында тиісті көрсеткімдер болса, балалар осы курсқа жіберілуі мүмкін. Курс аяқталған соң қашықтан сүйемелдеу кейінгі оңалту циклдерінде жалғасады.

Жаңа модель кохлеарлық импланты бар балаларға оңалту қызметтерінің қолжетімділігін арттырып, шалғай өңірлердегі отбасыларды жүйелі сүйемелдеуге мүмкіндік береді. Сондай-ақ баланың дамуындағы қиындықтарды дер кезінде анықтауға, ата-аналарды оңалтуға белсендірек тартуға және әр бала бойынша бірыңғай мониторинг жүргізуге жағдай жасайды.

## АЙҒАҚ

Газет ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінде, Ақпарат және мұрағат коми-тетінде 2010 жылдың 5 қаңтарда есепке қойылып, №10617-Г тіркеу куәлігі берілген.

### Құрылтайшысы және меншік иесі «Айғақ»Медиа» ЖШС

|                                                        |                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ұлжан ҚАСЫМЖАНҚЫЗЫ НАУШАБАЕВА</b> -<br>Бас редактор | <b>РЕДАКЦИЯНЫ МЕКЕНЖАЙЫ:</b><br>160000, Шымкент қаласы, Ф. Іляев көшесі, 29.<br>E-mail: aigak@mail.ru www.aigak.kz |
|                                                        | Жандос САҒЫНДЫҚОВ - Безендіруші<br>Мұхтар СЕРІКБАЕВ - Тарату бөлімі<br>Ұлжалғас САҒЫНДЫҚОВА - Жарнама              |
| <b>Арайлым ӘБСАҒАТ</b> - журналист                     |                                                                                                                    |

Мақаланың жариялану ақысы төленген.

Журналистер: 8 (7252) 30-10-86,  
Жарнама бөлімі тел: 8 (7252) 21-34-30,  
Қаржы бөлімі тел: 8 (7252) 21-06-34  
Газетті тарату және жеткізу қызметі: 8 778 777 34 62

### Газет тарайтын облыстар мен қалалар:

Астана, Ақмола, Алматы, Атырау, Ақтөбе, Ақтау, Ақсай, Батыс Қазақстан, Шығыс Қазақстан, Солтүстік Қазақстан, Түркістан облысы, Жамбыл, Қызылорда, Қостанай, Көкшетау, Семей, Павлодар, Талдықорған, Қарағанды, Теміртау, Шымкент.

Жазылу индексі

65836

Газет редакцияның компьютер орталығында теріліп, «M-press» ЖШС-нің баспаханасында басылды. Шымкент қаласы, А.Байтұрсынов көшесі, 18.

Талсырыс: №261  
Таралымы: 5100

Нөмірдің кезекші редакторы - Әлия ҚҰРАЛБЕК

Редакция авторлар мақаласы мен көзқарасына, жарнама мазмұнына жауап бермейді. Автор қолжазбасы өңделмейді және кері қайтарылмайды. Көлемі үш компьютерлік беттен асатын материалдар қабылданбайды. «Айғақта» жарияланған материалдарды көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасалуы міндетті.

## ХАБАРЛАНДЫРУ

20.11.2026 жылы сағат 15:00-де Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қарагүр а., Үсенбай Датка көшесі к-сі 24 үй (23А ғимараты), әкімдік ғимаратында «Түркістан облысы Созақ ауданындағы Күмісті кен орнындағы қатты пайдалы қазбаларды барлау жұмыстарына арналған барлау жоспарының Қоршаған ортаға әсер ету Рұқсатын алуға арналған өтініш материалдары (ҚОҚБ, РПН жобасы, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШЖ)» бойынша қоғамдық тыңдау ашық ашық жиналыс түрде өтеді.

Онлайн конференцияға сілтеме: <https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZD-ZtbXJnTkNRUT09>

- Конференция идентификаторы: 616 540 8596

- Кіру коды: 123456

Әсер ету аймағы: Түркістан облысы, Созақ ауданы (44?14?04?с.е., 68?06?00? ш.б.).

Жобалық құжаттамамен ҚО мен ТР ЖКТ ҰДБ <https://ndbecology.gov.kz> және «Түркістан облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ ресми интернет-ресурсында <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=kz> танысуға болады, ескертулер мен ұсыныстар көрсетілген интернет-ресурстарда және Түркістан қ., Жаңа қала ш.а. 32 к-і, 20 ғимарат, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845 арқылы қабылданады.

Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: «Central Asia Mining Co» ЖШС. Шымкент қ., Төле би к-сі., 25, тел. +7-7252-55-13-14. БСН 130640000384.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: «Азимут Геология» ЖШС. 100019, Қарағанды қ., Сәкен Сейфулин даңғылы 105, тел.8-7212-30-57-81. БСН 110940019838.

Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: [azim2001@mail.ru](mailto:azim2001@mail.ru). тел. +7-701-803-24-93.

## ОБЪЯВЛЕНИЕ

20.11.2026 г. в 15:00 ч. по адресу: Туркестанская область, Сузакский район, с. Каракур, ул. Усенбай Датка, д.24 (здание 23А), в здании акимата состоится общественные слушания в форме открытого собрания по «Плану разведки на проведение операций по разведке твердых полезных ископаемых на Кумыстинской площади в Сузакском районе Туркестанской области с Заявочными материалами на получения Экологического Разрешения на воздействия (РООС, Проект НДВ, ПУО, ППЭК, ПМ ООС)».

- Ссылка на онлайн конференцию: <https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZD-ZtbXJnTkNRUT09>

- Идентификатор: 616 540 8596

- Код: 123456

Территория воздействия: Туркестанская область Сузакский район (44?14?00?с.ш., 68?06?00? в.д.).

Проектная документация размещена на экологическом портале НБД СОС и ПР <https://ndbecology.gov.kz/> и на официальном интернет-ресурсе ГУ «Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области» <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=ru>, замечания и предложения принимаются на указанных интернет-ресурсах и по адресу: г.Туркестан, микрорайон Жаңа қала, ул. 32, зд. 20, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845.

ТОО «Central Asia Mining Co». г. Шымкент, ул. Толе би, 25, тел. +7-7252-55-13-14. БИН 130640000384.

Разработчик проектной документации: ТОО «Азимут Геология». 100019, г. Караганда, пр. Сакена Сейфулина, д.105, БИН 110940019838. Дополнительную информацию можно получить по электронному адресу: [azim2001@mail.ru](mailto:azim2001@mail.ru), тел. +7-701-803-24-93.

## ХАБАРЛАНДЫРУ

«ОТХК» БК» ЖШС-гі ҚР Экологиялық кодексінің 96 б. сәйкес 10.11.2026 ж. сағ. 14:00-де Түркістан обласы, Созақ ауданы, Тайқоңыр ауылы DEMUR мәдениет үйінде «Қазақстан Республикасы Түркістан облысы Созақ ауданы және Қызылорда облысы Шиелі ауданындағы Инкай кен орнының №4 учаскісін игеру жобасына» Әсер етуге арналған экологиялық рұқсат алуға өтінім беру материалдары бойынша (ЖБШН, ӨӘБ, ҚББ, ТҚШ, ҚОҚБ, ПСКТ) ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдау өткізетіні туралы хабарлайды.

Жобаларды әзірлеуші: «Gravity Construction KZ» ЖШС-гі, БСН 940940001510, Алматы к-сы, 050010, Медеу ауданы, Шевченко к-сі, 5/92, тел.: +7-700-222-45-33, e-mail: e.zhangaly@gmail.com.

Белгіленіп отырған қызметтің бастамашысы: «ОТХК» БК» ЖШС, ҚР, 161006, Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қыземшек к., 1-ы/а, 23, 36 п. БСН 140840001183, e-mail: info@ughk.kazatomprom.kz. тел. +7-7252-99-73-93.

Жобалық құжаттама пакетімен «Қазақстан Республикасының қоршаған ортаның және табиғи ресурстардың жай-күйі туралы ұлттық деректер банкі» цифрлық жүйесінің сайтында танысуға болады. Қоғамдық тыңдаулар материалдарын [ndbecology.gov.kz](https://ndbecology.gov.kz) порталындағы «Қоғамдық тыңдаулар күнтізбесі» бөлімінен, сондай-ақ ЖАО – «Түркістан облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ сайтынан мына сілтеме бойынша табуға болады: <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar/documents/1?lang=ru>.

Мекенжайы: Түркістан облысы, Түркістан қ., Б.Саттарханов даңғылы, 27п үй. Тел.: 8 (72533) 5-98-51, E-mail: a.erkebai@ontustik.gov.kz.

Ашық жиналыс арқылы қоғамдық тыңдау өткізу туралы хабарландырудың фото суреті <https://ndbecology.gov.kz/> веб-сайтта орналас-тырылған.

Жобаланатын объектілердің орналасуының географиялық координаттары: 1 - 45к11'45"N; 67к30'32"E. 2 - 45к11'02"N; 67к32'12"E. 3 - 45к11'42"N; 67к33'18"E. 4 - 45к12'18"N; 67к33'20"E.

Әсер ету аумағы: Түркістан облысы, Созақ ауданы, Тайқоңыр а. Әсер ету аймағының географиялық координаттары 45к12'34"N, 67к32'1"E.

Төтенше жағдай ЖҮНЕ/немесе шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин, Үлеуметтік, табиғи ЖҮНЕ техногендік сипаттағы төтенше жағдай енгізілгенде, қоғамдық тыңдау онлайн режимде өткізіледі. Сілтеме

<https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Конференция идентификаторы: 616 540 8596. Кіру коды: 123456.

Барлық ескертулер немесе ұсыныстар ҚО мен ТР ЖКТ ҰДБ сайты <https://hearings.ndbecology.gov.kz/> және a.erkebai@ontustik.gov.kz e-mail бойынша қоғамдық тыңдаулар өткізілу күніне дейін 3 жұмыс күні мерзімінде қабылданады.

Қосымша ақпаратты келесі мекенжайда алуға болады: «Gravity Construction KZ» ЖШС-гі, ҚР, Алматы к-сы, Медеу ауданы, Шевченко к-сі, 5/92, тел.: +7-700-222-45-33, e-mail: e.zhangaly@gmail.com.

## ХАБАРЛАНДЫРУ

Тапсырыс беруші «Түркістан облысының мәдениет басқармасының «Қажымұқан атындағы облыстық спорт музейі» МКҚК» «Түркістан облысы, Ордабасы ауданы, Қажымұқан ауыл округы, Қажымұқан ауылы, 065 квартал, 1754 жертелімі мекенжайында орналасқан «Түркістан облысының мәдениет басқармасының «Қажымұқан атындағы облыстық спорт музейі» МКҚК»» жобасы бойынша жария талқылау нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні туралы хабарлайды. Жобалық құжаттама материалдары біріңғай экологиялық порталында ҰДБ ҚОЖК және ТР (<https://ndbecology.gov.kz>.) қолжетімді болады. Барлық ескертулер және ұсыныстар 14.10.2026ж бастап 5 жұмыс күні ішінде қабылданады. [bgm-86@mail.ru](mailto:bgm-86@mail.ru) тел:87079476947.

## ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «СП «ЮГХК», в соответствии с требованиями ст.96 Экологического кодекса РК, сообщает, что 10.11.2026 г. в 14:00 по адресу: РК, Туркестанская область, Сузакский район, с.Тайконыр, в здании дома культуры DEMUR проводятся общественные слушания в форме открытого собрания по Материалам к заявке на получение разрешения на воздействие (НДВ, ПЭК, ПУО, ППМ, РООС, ИСИВ) к «Проекту разработки участка № 4 месторождения Инкай в Сузакском районе Туркестанской области и в Шиелийском районе Кызылординской области Республики Казахстан».

Разработчик проектов: ТОО «Gravity Construction KZ», БИН: 940940001510, г.Алматы, 050010, Медеуский район, ул. Шевченко, 5/92, тел.: +7-700-222-45-33, e-mail: e.zhangaly@gmail.com.

Инициатор намечаемой деятельности: ТОО «СП «ЮГХК», РК, 161006, Туркестанская область, Сузакский район, п.Кыземшек, микрорайон 1, д.23, кв.36, БИН 140840001183, электронный адрес: info@ughk.kazatomprom.kz. тел: +7-7252-99-73-93.

С пакетом проектной документации можно ознакомиться на сайте - Цифровая система «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов Республики Казахстан», материалы слушаний можно найти на портале [ndbecology.gov.kz](https://ndbecology.gov.kz) в разделе «Календарь общественных слушаний», а также сайте МИО ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области» <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar/documents/1?lang=ru>. Адрес: Туркестанская область, г. Туркестан, проспект Б.Саттарханов д.27п. 8(72533)5-98-51 e-mail: a.erkebai@ontustik.gov.kz.

Фото объявления о проведении общественных слушаний размещено на сайте: <https://ndbecology.gov.kz/>.

Географические координаты проектируемого объекта: 1 - 45к11'45"N; 67к30'32"E. 2 - 45к11'02"N; 67к32'12"E. 3 - 45к11'42"N; 67к33'18"E. 4 - 45к12'18"N; 67к33'20"E.

Территория воздействия: Туркестанская область, Сузакский район, п. Тайконыр. Географические координаты территории воздействия 45к12'34"N; 67к32'1"E.

В случае введения чрезвычайного положения и/или ограничительных мероприятий, в том числе карантина, чрезвычайных ситуаций социального, природного и техногенного характера, общественные слушания проводятся в онлайн-режиме.

Ссылка: <https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

Идентификатор конференции: 616 540 8596. Код доступа: 123456.

Все замечания или предложения принимаются в срок не позднее 3-х рабочих дней до даты проведения общественных слушаний на на сайте НБД СОС и ПР <https://hearings.ndbecology.gov.kz/>, а также по e-mail: a.erkebai@ontustik.gov.kz.

Дополнительную информацию можно получить по адресу: ТОО «Gravity Construction KZ», РК, г.Алматы, Медеуский район, ул. Шевченко, дом 5/92, тел.: +7-700-222-45-33, e-mail:

## ХАБАРЛАНДЫРУ

20.11.2026 жылы сағат 11:00-де Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қаратау а.о., Бақырлы а., Жиенбет Батыр к-сі 11 үй, әкімдік ғимаратында «Түркістан облысы Созақ ауданындағы Күмісті кен орнындағы қатты пайдалы қазбаларды барлау жұмыстарына арналған барлау жоспарының Қоршаған ортаға әсер ету Рұқсатын алуға арналған өтініш материалдары (ҚОҚБ, РПН жобасы, ҚББ, ӨӘББ, ҚОҚШЖ)» бойынша қоғамдық тыңдау ашық ашық жиналыс түрде өтеді.

Онлайн конференцияға сілтеме: <https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZDZtbXJnTkNRUT09>

- Конференция идентификаторы: 616 540 8596

- Кіру коды: 123456

Әсер ету аймағы: Түркістан облысы, Созақ ауданы (44?14?04?с.е., 68?06?00? ш.б.).

Жобалық құжаттамамен ҚО мен ТР ЖКТ ҰДБ <https://ndbecology.gov.kz> және «Түркістан облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ ресми интернет-ресурсында <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=kz> танысуға болады, ескертулер мен ұсыныстар көрсетілген интернет-ресурстарда және Түркістан қ., Жаңа қала ш.а. 32 к-і, 20 ғимарат, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845 арқылы қабылданады.

Жоспарланған іс-шараның бастамашысы: «Central Asia Mining Co» ЖШС. Шымкент қ., Төле би к-сі., 25, тел. +7-7252-55-13-14. БСН 130640000384.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: «Азимут Геология» ЖШС. 100019, Қарағанды қ., Сәкен Сейфулин даңғылы 105, тел.8-7212-30-57-81. БСН 110940019838.

Қосымша ақпаратты электрондық пошта арқылы алуға болады: [azim2001@mail.ru](mailto:azim2001@mail.ru). тел. +7-701-803-24-93.

## ОБЪЯВЛЕНИЕ

20.11.2026 г. в 11:00 ч. по адресу: Туркестанская область, Сузакский район, Каратауский с.о, с. Бакырлы, ул. Жиенбет Батыр 11, в здании акимата состоится общественные слушания в форме открытого собрания по «Плану разведки на проведение операций по разведке твердых полезных ископаемых на Кумыстинской площади в Сузакском районе Туркестанской области с Заявочными материалами на получения Экологического Разрешения на воздействия (РООС, Проект НДВ, ПУО, ППЭК, ПМ ООС)».

- Ссылка на онлайн конференцию: <https://uso4web.zoom.us/j/6165408596?pwd=a100a3ROUGROYm1xZD-ZtbXJnTkNRUT09>

- Идентификатор: 616 540 8596

- Код: 123456

Территория воздействия: Туркестанская область Сузакский район (44?14?00?с.ш., 68?06?00? в.д.).

Проектная документация размещена на экологическом портале НБД СОС и ПР <https://ndbecology.gov.kz/> и на официальном интернет-ресурсе ГУ «Управления природных ресурсов и регулирования природопользования Туркестанской области» <https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=ru>, замечания и предложения принимаются на указанных интернет-ресурсах и по адресу: г.Туркестан, микрорайон Жаңа қала, ул. 32, зд. 20, a.erkebai@ontustik.gov.kz, тел.: 87253363845.

ТОО «Central Asia Mining Co». г. Шымкент, ул. Толе би, 25, тел. +7-7252-55-13-14. БИН 130640000384.

Разработчик проектной документации: ТОО «Азимут Геология». 100019, г. Караганда, пр. Сакена Сейфулина, д.105, БИН 110940019838.

Дополнительную информацию можно получить по электронному адресу: [azim2001@mail.ru](mailto:azim2001@mail.ru), тел. +7-701-803-24-93.

«Айғақ» республикалық газеті мен «Айғақ» телеарнасы Түлкібас ауданының «Құрметті азаматы», елге белгілі азамат

Келесбек ЖАРТЫБАЕВТЫҢ

қайтыс болуына байланысты отбасы мен жақындарына қайғыра көңіл айтады.